

Izdaja Delavska univerza
Domžale, Kolodvorska c. 6
telefon 72 082. — Ureja ured-
niški odbor. — Odgovorni
urednik Milan Flerin. —
Izhaja vsakega 15. v mese-
cu. — Ziro račun: številka
5012-3-50. — Cena 0,50 din.
— Tiska tiskarna »Toneta
Tomšiča« v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Ob novem letu!

Se nekaj ur se mora izteči in leto 1968 bo utonilo v preteklost. Hkrati bomo napravili tudi prve korake v novo, 1969. leto. V tem času — ob prelomu leta — je prav, da s kritično oceno premerimo že prehojeno pot za leto ali celo več let nazaj, obenem pa si zaželimo vse najboljše za prihodnost.

Skoraj četrt stoletja je že minilo, kar živimo v svobodni, socialistični Jugoslaviji, ki se je sredi vojne vihre porodila v boju za obstanek naših narodov. Nikoli ne smemo pozabiti, da so v tem boju najtežje breme nosili komunisti in da je h končni zmagi odločilno pripomogla razumnost našega maršala Tita. Po tej veličastni zmagi je naša domovina bohotno zacvetela in tudi v domžalski občini se je marsikaj spremenilo. Novi tovarniški obrati, obnova in razširitev stare industrije, elektrifikacija, nove obrtne delavnice, široka vodovodna mreža, nove šole in asfaltirane ceste, tisoči novih stanovanj, nove trgovine, športni in kulturno-prosvetni objekti in tako naprej — vse to zgovorno izpričuje, kakšen silen razmah je dosegla ustvarjalnost našega delovnega človeka. Vse to nas je seveda stalo mnogo naporov in denarja. Morda vsa prizadevnost in sredstva niso bila vselej najbolje vložena. Ob številnih potrebah in željah se to nenehno dogaja. Vendar ne gre zavoljo tega omalovaževati prizadevnega dela nekaterih zelo aktivnih občanov, ki so z najboljšo voljo kraju in času primerno uresničevali važne sklepe in zamisli v okviru sredstev, ki so nam bila na voljo. Vsi vemo, da bi ob manj asfaltiranih cest in drugih družbeno koristnih zgradb,

Šola - naša skupna skrb

V Sloveniji spada naša občina prav gotovo med tiste, ki so v zadnjem obdobju vložile največ sredstev v izgradnjo novih, sodobnih šol, saj so zrastle moderne šole v Radomljah, na Brdu in v Moravčah, velik del drugih šolskih poslopij pa je bil ali popravljen ali pa dozidan ali prezidan. Zato lahko trdimo, da imajo danes vse popolne osnovne šole v občini nova, moderna šolska poslopja in s tem vse pogoje, da otroci v njih dobijo vse tisto, kar jim sodobna šola dati mora, če naj jih usposobi za življenje v pogojih, ki prihajajo. Za tako usposabljanje pa ni dovolj samo klasična šolska učilnica, kakor je bilo to do nedavna. Sodobni pouk zajema tudi vse tiste dejavnosti, s katerimi se šola v preteklosti ni ukvarjala, ki pa so danes postale njen nepogrešljiv sestavni del. K tem dejavnostim spada pomoč tistim učencem, ki počasneje napredujejo, strokovna pomoč tistim učencem, ki žele vedeti več, kot pa jim da šola pri rednem pouku, varstvo in strokovni nadzor za tiste učence, ki doma nimajo te možnosti, delo v interesnih krožkih, delo v šolskih mladinskih oziroma pionirskih organizacijah in še mnogo, mnogo drugega, kar še pred nedavnim ni spadalo v okvir obveznosti šole, danes pa je to njen nujen sestavni del — njena vsakodnevna praksa.

Današnji čas zahteva od vseh nas, staršev in vzgojiteljev in vse družbe, da v okviru osnovnošolskega pouka nudimo mlademu človeku kar največ tistega, kar bo življenje od njega zahtevalo da zna, da razume in da obvlada. Da ga vzgojimo tako, da bo razumel in zavestno dojel svojo funkcijo v družbi in to socialistični družbi, da bo njegova razgledanost taka, da se bo lahko zavestno vključil v naš družbeni samoupravni mehanizem, kajti le kot njegov polnopraven in enakovreden član bo lahko polno in ustvarjalno zaživel v zavesti, da je tudi on ustvarjalec pogojev za lepši in boljši jutrišnji dan. To pa so naloge, ki jih šola mora opraviti, če naj rečemo, da svoje vzgojno

Vsem občanom želi srečno in uspešno novo leto 1969

UREDNIŠKI ODBOR

poslanstvo v redu in v zadovoljstvo družbe opravlja. Če pa priznavamo, da so se v primerjavi z včeraj, ko je morala učenca-otroka naučiti le malo več kot samo pisati in brati, njene naloge in dolžnosti, skladno z razvojem znanosti močno povečale in razširile, priznavamo s tem tudi, da jih ne more več opravljati v pogojih, v kakršnih je delala, ko teh nalog še ni bilo.

V novozgrajenih šolah so postavljeni solidni temelji, za uresničevanje vseh teh nalog. Prvi sadovi materialnih vlaganj se že kažejo. Učni uspehi so boljši; delo je uspešnejše, učenci, ki se odločijo za nadaljevanje šolanja, v srednjih šolah bolje uspevajo. In to opravičuje izdatke, ki jih je naša družba imela s tem, da je ustvarila materialne pogoje za uspešno delo.

Napori naše družbe, da bi vsem otrokom naše občine omogočila enake pogoje za delo, pa so se ustavili sredi poti. Medtem, ko imajo vsi šolski okoliši osrednjih osnovnih šol svoje moderne matične šole, so Domžale, kjer je bila izgradnja šolskega prostora predvidene kot zadnja faza dolgoročnega programa saniranja šolske mreže, ostale brez moderne in sodobne šole, enako kot so vse šole v naši občini ostale brez telovadnic, katerih izgradnja je bila tudi planirana za zaključek realizacije perspektivnega programa.

Reforma in posledice, ki so jih rodili naši skupni napori za ozdravitev našega gospodarstva, pa je zmanjšala množino sredstev, ki jih ima občina še na razpolago za reševanje šolskih problemov kakor je zmanjšala množino sredstev tudi na drugih področjih in usmerila občane na to, da tudi z lastnimi sredstvi pomagajo pri reševanju tistih problemov, ki so vsem skupni in za katere vsi žele, da bi bili rešeni. In tako je padlo in bo padlo tudi breme reševanja šolskega problema v širšem okolišju Domžal, ki zajema tudi Jarše, Vir, Dob, Količevo in Ihan, delno tudi na ramena občanov, kakor bodo morali ti delno prispevati tudi za izgradnjo telovadnic pri vseh šolah v občini. Za rešitev in to hitro rešitev tega našega največjega problema v občini pa je samo ena pot in ta je — uvedba samopriskevka občanov.

Po tej poti so šli že v večini občin, med njimi tudi v Kamniku, Škofji Loki, v Kranju in Trzinu itd. Povsod so se občani prostovoljno na tajnem glasovanju odločili, da bodo prispevali del svojega osebnega dohodka za to, da bodo njihovi otroci hodili v sodobne, zdrave in dobro opremljene šolske učilnice.

Tudi v Domžalah so občinski odborniki na seji skupščine že sprejeli sklep, da bomo tudi pri nas šli v priprave za razpis tega glasovanja, ki naj bi bilo istočasno, ko bodo volitve novih občinskih odbornikov in novih republiških in zveznih poslancev.

imeli lahko več otroških vrtcev in telovadnic, vsega hkrati pa žal ne bi imeli. Zatorej ne podirajmo, kar že stoji in koristno služi svojemu namenu, marveč vse, še neizvršene, toda nujno potrebne nove investicije ostvarimo ob prvi ugodni priložnosti.

Odkrito je treba povedati, da vseh želja in potreb bržkone nikoli ne bo mogoče zadovoljiti. Dejstvo je in to potrjujejo številni primerjalni podatki, da naša občina na tehtnici z drugimi gorenjskimi občinami ni tako »težka«, kot so nekateri zunanji ocenjevalci na osnovi površne presoje doslej kaj radi trdili. Resda lahko vidimo marsikaj novega v Domžalah, Mengšu, Radomljah in še kje drugje, vendar pa občina v celoti ne sodi med najučinkovitejše slovenske komune. Vsi pa želimo, da bi že v prihodnjem letu dosegli boljše delovne rezultate, ki bi nas uvrstili na višje mesto. Za doseg tega cilja bomo morali delovni ljudje, včlanjeni v svoji politični organizaciji SZDL, aktivneje posegati v vsa najvažnejša dogajanja na področju, kjer živimo in v delovnih organizacijah, kjer delamo, da bomo tako čim prej uresničili namene naše gospodarske reforme. Zlasti je potrebno, da občinska vodstva naših družbeno političnih organizacij končno le najdejo skupen jezik in vskladijo svoje delovne programe ter tako svoje akcije za isti cilj ustrezno koordinirajo, da ne bo nepotrebnega in celo škodljivega cepljenja sil, zakaj razdvojenost poraja malodušje in ne služi zelenemu napredku.

Občani Domžal seveda pričakujemo, da bodo za nadaljnji napredek naše komune največ napravili naši odborniki, za širšo slovensko in jugoslovansko skupnost pa naši poslanci. Zato občinski konferenci SZDL kot tudi vsem krajevnim organizacijam SZDL ne sme biti vseeno, kako bodo potekle volitve naših poslancev in odbornikov v 1969. letu. Vsekakor bo v tej zvezi veliko dela s pripravami, izbiro kandidatov in njihovo izvolitvijo. Pri tem si gotovo vsi želimo, da bi poiskali in izvolili delovne ljudi, ki imajo dovolj sposobnosti, ustrezno znanje in smisel za napredek, pa naj bodo to nekdanji partizanski borci, družbeno aktivne žene, mladi tovarniški delavci ali priznani razumniki.

V upanju, da bo naše nadaljnje delo potekalo v miru in brez vojnih grozot, želim vsem občanom, ki z močjo svojih mišic ali pa s prodornostjo svojega duha sodelujejo pri graditvi naše socialistične domovine, mnogo zdravja, sreče, osebnega zadovoljstva in veliko delovnih uspehov v novem, 1969. letu.

IVO SONC

predsednik občinske konference SZDL

Občani! Zavedati se moramo, da je naša skupna skrb šola in vzgoja naših otrok. In če je to naša skupna skrb, potem moramo biti tudi pripravljeni, za to tudi nekaj žrtvovati! Premislimo o tem in zavestno se odločimo, da bomo, ko bo prišel čas, glasovali za to, kar

mislimo da je prav in pametno in kar je in bo v korist naših otrok in generacij, ki prihajajo za njimi.

Referendum za uvedbo samopriskevka bo preizkušnja naše pripravljenosti, da rešujemo probleme, za katere vemo, da nam jih drugi ne bodo. F.

Nekateri elementi gospodarske politike l. 1969

Na skupni seji predsedstva in izvršnega odbora republiške konference SZDL je tov. Stane Kavčič podal uvodne misli, ki so zanimive za vse tiste, ki jih zanima gospodarska problematika. Ker pa je celotno gradivo obširno, povzeman samo nekaj značilnih misli in ugotovitev.

Letos ugotavljamo v slovenskem gospodarstvu dinamičen, sorazmerno zadovoljiv vzpon. Družbeni produkt se bo povečal za približno 7%, fizični obseg proizvodnje za 8%, uvoz za 6%, produktivnost dela za 7—8%, osebna potrošnja se je dvignila za 5%, normirani osebni dohodek za 8%, realni pa za 3—4%. Proces naraščanja zalog je ustavljen, proizvodnja raste hitreje kot zaloge, kar predstavlja pozitivne premike v naši ekonomski stvarnosti. Če izvzamemo nekaj najobčutljivejših gospodarskih problemov (železarne, nekatere kmetijske organizacije in del tekstilne industrije), se je večina delovnih organizacij postavila na trdnejše temelje.

V letu 1969 pričakujemo, da bomo dosegli boljše rezultate tudi pri zaposlitvi.

Minimalno letno povečanje zaposlenih mora znašati vsaj 1—2%, če hočemo ustvariti pogoje, ki so koristni tudi za produktivnost dela. Dosežena stabilnost dinarja in koncentracija slovenskega bančnega kapitala ža dajeta rezultate. Delovne organizacije namreč ne porabijo sproti vsakega dinarja, temveč dajejo svoja prosta sredstva v banke, da bi jih investirale za daljši rok in bolj preudarno. Tudi v prihodnjem letu naj bi obdržali sedanji dinamični tempo gospodarske rasti. To bi bilo izhodišče naše gospodarske politike v letu 1969.

Poleg osebnih dohodkov, ki se še niso oblikovali na najustreznejših razmerjih, predstavlja družbena nadstavba ključne probleme naše bodoče ekonomske politike. V letu 1969 bo izvedena prva etapa sanacije šolstva, v kateri bomo izenačili osebne dohodke prosvetnih delavcev s poprečnimi osebnimi dohodki delavcev z enakimi kvalifikacijami v gospodarstvu po stanju v letu 1967. Materialne in funkcionalne izdatke pa bomo zadržali na ravni prejšnjih let, povečane za odstotek splošnega povišanja proračunskih sredstev.

Usklajevanje starih pokojnin z novimi se bo nadaljevalo tudi se v letu 1969 in bo v letu 1970 zaključeno v normalnih okvirih, v kakršnih se sicer gibljejo nove pokojnine. Sredstva, ki so potrebna za usklajevanje pokojnin bo treba zbrati s povečano prispevno stopnjo. V vsakem primeru pa je reševanje tega vprašanja stvar republik samih in ga ni mogoče prepuščati federaciji. Izdatki za priznavalnino borcem, žrtvam fašističnega terorja itd., se bodo na podlagi sprejetih zakonskih obveznosti v letu 1969 povečali za 77%. Osební dohodki: miličnikov se bodo povečali od 10—15%, povečanje za vso drugo potrošnjo pa se bo gibalo v okviru porasta družbenega proizvoda, vendar največ do 9%.

Stopnja akumulativnosti našega gospodarstva je zaskrbiljujoča, ni pa že kritična. Stopnja investicijskega vlaganja, z vključenim zasebnim sektorjem pa 22—23%. Nujno bi bilo vsaj 1 do 2% povečanje in to tembolj, ker se je struktura vlaganj precej spremenila. Slovensko gospodarstvo bi moralo pokazati več pobude in zanimanja za izkoriščanje inozemskih kreditov, ki jih je sedaj mogoče dobiti.

nja za izkoriščanje inozemskih kreditov, ki jih je sedaj mogoče dobiti.

K realizaciji tako postavljenih ekonomskih gibanj bo pripomogla ustrezná davčna politika, ki bo zajela dva sektorja: proizvodnjo na delovnem mestu, tj. prispevek od dohodka, ki je vključen v ceno proizvoda, in potrošnjo. Prvotno se je nameravalo obdavčiti samo potrošnjo, a je to onemogočila federacija, ki se je sama poslužila tega vira sredstev. Federacija je znižala svoj delež za prispevke iz osebnega dohodka od 4,7% na 3%. Del tega znižanja bo zajela republika za kritje svojih potreb (predvidoma 0,9%), del pa bo ostal gospodarstvu (predvidoma 0,8%).

V gospodarstvu se bodo zaradi znižanja prispevka za Skopje, zaradi povečanja družbenega proizvoda, in ob enaki delitvi za osebne dohodke in sklade, povečala investicijska sredstva za približno 20%.

Skupna obremenitev zasebnih kmečkih gospodarstev bo v glavnem ostala neizpremenjena. Razponi, ki so se dosedaj razlikovali tudi do 30% za isti katastrski razred,

se bodo znižali. Davčna olajšava bo ostala, občina bo lahko uknila ne samo občinski, temveč tudi republiški in zvezni davek, v kolikor se nahaja kmetija v težjih prirodnih pogojih (višje lege).

Povečal se bo davek na obrt. Obvezno bo vodenje poslovnih knjig. Osnova za obdavčitev bo stvarno izkazani dohodek. Maloprodajni prometni davek se bo povečal za 1,5%. Takse bodo ostale iste, razen v sodstvu, kjer se bodo zvišale za privatne tožbe. Komunalna taksa za motorna vozila se bo pretila v povečano cestno pristojbino. Nizala se bo najbrže osnova za davek na skupni dohodek občanov od 2 milijona na 1,5 milijona Sdin. Lestvica bo nekoliko blažja, pri odmeri se bodo upoštevale določene olajšave za vzdrževanje družinskih članov. Vse navedeno pa je samo del tistih ukrepov, ki naj v naslednjem letu pripomorejo k nadaljnji stabilizaciji našega gospodarstva. Mnogo pa je še odprtih vprašanj, ki jih bo potrebno reševati v naslednjem obdobju.

Delavska univerza
DOMŽALE

Vase zaprta ZKJ ne more biti učinkovita

Nekaj ugotovitev o delu sindikata v Domžalah

Družbena in gospodarska reforma je odprla pot za dolgoročno in temeljito preobrazbo našega gospodarstva, kajti reforma je stalno vprašanje storilnosti in učinkovitosti na vseh področjih družbenega dela. Cilj reforme je, da zagotovi hitrejšo naraščanje življenjske ravni, večjo zaposlenost in tak razvoj, ki bo s krepitvijo materialne osnove družbe ustvarjal možnosti za vsestranski napredek znanosti, izobraževanja, kulture, zdravstva in socialnega varstva.

Zakaj tak uvod. Zato ker se mi zdi potrebno še enkrat osvetliti, kje si moramo članji ZK pravzaprav prizadevati, če se hočemo približati ciljem, ki smo jih zastavili. Poleg navedenih, predvsem gospodarskih in političnih nalog je naše delo tudi razvijanje samoupravljanja na vseh, nivojih razvijanje principa delitve po delu. Čeprav to ni tako enostavna zadeva, kot jo deklarativno velikokrat lahko napišemo, važna pa so tudi kadrovska vprašanja. saj po podatkih analitične službe pri občinski skupščini Domžale lahko ugotovimo, da nam pimanjkuje 100 delavcev z višjo in visoko izobrazbo — gospodarstvo občine pa je v stagnaciji itd.

Zato po mojem mnenju takih kompleksnih vprašanj ne moremo reševati znotraj organizacije ZK, temveč bo potrebno zagotoviti sodelovanje vseh družbeno-političnih organizacij vključujoč v to sodelovanje tudi vse samoupravne institucije v občini.

Kako doseči sodelovanje ali koordinacijo dela.

Sodim, da nam morajo izkustva, ki so jih dosegle že druge občine, npr. Celje, Kranj in druge, pomagati, da hitreje odpravljamo zaprtost organizacije ZK pri vseh temeljnih vprašanjih nadaljnjega razvoja občine. Ti dve občini sta izdelali skupen

program dela, ki obvezuje oziroma zagotavlja sodelovanje vseh zainteresiranih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih institucij pri temeljnih — vsebinskih načelih razvoja občine.

Mislím, da bo potrebno takšno obliko dela vpeljati tudi v naši občini, kajti praksa kaže, da sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami in občinskupščino ni ravno na visoki ravni. Zato bi ob tej priložnosti opozoril na program dela, ki ga je pripravila občinska konferenca SZDL kot osnutek VOLILNEGA PROGRAMA. Ta volilni program daje možnosti za skupna izhodišča pri vseh zainteresiranih dejavnikih občine, kar je še posebno važno, saj pri tem postane za njegovo realizacijo neposredno odgovoren vsak, ki bo ta volilni program sprejel, delavci v samoupravnih organih, poslanci, odborniki, družbenopolitične organizacije, občinska skupščina itd. V nadaljevanju nam bodo skupne akcije, oziroma skupna izhodišča preprečevala, da bi prevladoval subjektivizem S tem volilnim programom bomo dobili tudi ustrezno zagotovilo, da bodo občanji tekoče seznanjeni, kako se izpolnjujejo sprejete naloge in obveznosti. Če pa ni enotnega stališča, lahko podiramo hitreje kot pa smo v stanju izgrajevati nekaj novega, to pa zopet ni v interesu naprednih sil, ker na tak način se najlažje ribari v kalnem. Mislím, da tak volilni program omogoča, da je ravno ZK nosilec naprednih pobud in akcij, ki jih na demokratičen način z močjo argumentov skušaj z drugimi dejavniki naše družbe sprejema in uresničuje. Na tak način tudi ZK preskoči svoje notranje okvire in odločneje ter hitreje odpira ves politični sistem za nova socialistična in demokratična gibanja naše družbe.

M. Deisinger

I.

Po obisku sindikalnih organizacij na področju Domžal se je pokazala naslednja slika njihovega delovanja. Videti je, da v pretežni večini sindikalni funkcionarji niso našli torišča svojega dela. Ta ugotovitev velja predvsem za manjše sindikalne organizacije, ki jih je v naši občini približno 7%. Tudi sej izvršnih odborov sindikalnih organizacij je bilo v letu 1968 relativno zelo malo. Poleg tega izvršni odbori slabo obveščajo člane sindikata o svojem delu in obratno. Najbrž je zelo važno vprašanje za uspeh del sindikalnih organizacij tudi sodelovanje z drugimi samoupravnimi organi v delovnih organizacijah. Nasprotno tej ugotovitvi pa nekatere individualni primeri kažejo na podcenjevalni odnos do sindikalnih organizacij in njihovih predsednikov. Imamo primere, da predsedniki sindikalnih organizacij težko opravljajo svojo funkcijo iz različnih vzrokov: nepoznavanje problemov, nespособnosti ukrepanja, nerazumevanja vodilnih tovarišev do sindikalnega dela, neinformiranost, nerazumevanje sodelavcev na delovnem mestu, delovno mesto itd. Temu vprašanju se posveča premalo pozornosti in bo za to potrebno v prihodnjem letu urediti status predsednika sindikalne organizacije tudi v samoupravnih aktih delovne organizacije. Poglejmo tudi, kako to izgleda v praksi. Gradivo za seje samoupravnih organov dobi le polovica sindikalnih organizacij. Velikokrat se obravnavajo materialni samoupravnih organov šele potem, ko so bili že obravnavani na sejah delavskega sveta ali upravnega odbora. Primeri so tudi, da so izvršni odbori pod neposrednim vplivom upravno političnih vodstev ali pa se celo boje razreševati posamezne probleme, ki se porajajo v de-

lovnih organizacijah. Poleg tega bi bila učinkovitost sindikalnih organizacij večja, če bi imele izdelane svoje delovne oziroma akcijske programe, pa vendar do sedaj takega programa dela nima še nobena sindikalna organizacija v naši občini.

Na osnovi nekaterih dosedanjih ugotovitev brez nasledovnja idejnih ciljev lahko spoznamo, da ima sindikalna organizacija zelo majhen vpliv na različne odločitve, saj je tudi sam položaj sindikata po svojem delovanju drugačen od dela delavskega sveta ali upravnega odbora in drugih samoupravnih organov, za katere morajo pripravljati poročila ustrezne službe. Zato velikokrat tudi družbena vloga, ki jo predstavlja sindikalna organizacija, ne pride do izraza in to predvsem zaradi dveh vzrokov:

zaradi neaktivnosti vodstev sindikalnih organizacij in zaradi družbene vloge sindikata, ki mu velikokrat neoblikovano mesto v sistemu samoupravljanja onemogoča boljše delovanje.

To so samo nekateri elementi, ki pojasnjujejo sedanje stanje v sindikalnih organizacijah.

II.

VI. kongres ZSJ je sprejel nov statut, ki vnaša v delovanje sindikatov bistvene spremembe, razlikuje se namreč po tem, da sedaj izhaja iz članstva in njegovih interesov ter zavezuje sindikalne funkcionarje, da se s samoupravnimi organi dogovarjajo o vseh odločitvah. Če hočemo to doseči, moramo zagotoviti tudi sodelovanje z direktorji delovnih organizacij in se domeniti za sistem notranjega dogovarjanja, v katerem bi sindikalne organizacije zopet v polni meri zaživele.

Zato se nam v času priprav na občne zbere odpira predvsem vprašanje kadrov. Izgleda, da je

dosedanja praksa pri kadrovanju to vprašanje zapostavljala. Ta podcenjevalen odnos je bil prisoten tudi pri članih sindikalnih organizacij in organizacij ZK. Tako se je izoblikovalo mnenje, da mora biti predsednik delavskega sveta ali upravna odbora najposobnejši član kolektiva, za predsednika izvršnega odbora sindikalne organizacije pa je lahko vsakdo, čeprav ni razlike med delom, ki ga mora opravljati predsednik na enem ali drugem izvoljenem mestu. Delo predsednika izvršnega odbora sindikata je izrazito politično delo, torej odgovorno delo, kar pomeni biti organizator, imeti sposobnost kontaktiranja, hitrega reagiranja, se spoznati na ekonomiko gospo-

darjenja, znati voditi sestanke itd., da o osebnih lastnostih, kot so poštenost, požrtvovalnost, odkritosrčnost, ugled pri ljudeh, ne govorimo. Zato morajo voditi tudi sindikalne organizacije najposobnejši ljudje v delovnih skupnostih, ker bodo samo tako kos nalogam, ki so pred sindikati.

Poleg tega morajo tudi najodgovornejši v delovnih organizacijah imeti skrb za dobre kadrovske rešitve. Se posebej bi morali nuditi pomoč ob kadrovanju prav komunisti, kajti delo v sindikatu je predvsem politično delo in ni ga bolj primernega mesta kot članstvo v izvršnem odboru, kjer se komunisti lahko

bore za izgrajevanje novih odnosov v družbi. V sindikatu se delavci združujejo na osnovi dela ne glede na različne idejne, družbene in politične poglede. Ravno zato s svojim delovanjem sindikat lahko pomembno prispeva k razreševanju konkretnih in splošnih vprašanj. Sindikat je gotovo taka organizacija, kjer je pomembno, kdo v njej idejno in politično deluje. Prav tu so komunisti lahko nosilci naprednih pobud in akcij, ki jih na demokratični način z močjo argumentov skupaj z drugimi delovnimi ljudmi uresničujejo.

Milan Deisinger

Pred kratkim sem bil v nekem mladinskem aktivu, kjer smo se pogovarjali o problemih mladine v naši občini. Pogovor je tekel v neprisiljenem vzdušju, sproščen, problemsko bogat in kdaj pa kdaj tudi brezizhoden. Ali vsaj težko rešljiv.

V celoti pa mi je to zadnje srečanje znova potrdilo vero v naše mlade ljudi, o čemer sem že velikokrat razmišljal.

Poglej, so mi rekli, vrsta vprašanj nas tare. Zakaj se na primer ObK ZM tesneje ne poveže z organizacijami na terenu niti z drugimi družbeno-političnimi organizacijami. Zakaj so nekateri funkcionarji zapirajo vase, misleč, da so tej, naši družbi, svoj dolg že poravnali.

Zakaj so na skopo odmerjenem prostoru mladinskega kluba »vladale« nezrele osebnosti, ki so videle v članicah kluba samo priložnost za ljubezenske pustolovščine. Zakaj se mladina tako številno vdaja pijači (op. na mladinskem plesu na Viru vsakokrat iztočijo 24 litrov likerja). Zakaj so malodušni, zakaj osebno ne rastejo naprej, kakor rastejo spoznanja o naši družbeni situaciji in o najrazličnejših razvojnih premikih, vključno z reformo?

Upam, da bo razprava o teh problemih našla tudi mesto na občinski konferenci ZM, ki je pred nami.

V tem prispevku pa sem hotel razpravljati pošteno in odkrito, tako kakor pač čutim problematiko mladih ob delu, ki me je povežalo z njimi.

Marjan Bolhar

Ali preti mladini duhovna smrt?

Zares mi je žal, da se to leto nisem aktivneje udeleževal pri reševanju problema mladih. Neposredna prisotnost pri takem delu omogoča veliko bolj zavzeto udeležbo pri razmišljanju, zato se s tem dodatnim prispevkom najbrž ne bom mogel enakovredno vključiti v razpravo na to temo, ki bi bila zdaj pred občinsko konferenco ZM potrebna.

Kljub temu pa se ne morem odreči temu pisanju, iz preprostega razloga, ker imam mlade ljudi rad. Veliko sem delal z njimi kot predsednik mladinskega aktiva, kot član ObK ZM itd. Vsega, kar sem naštel, bi seveda ne bilo potrebno navajati, če bi se, recimo, s »kvan-titeto« dela ne hotel zavarovati pred morebitnimi očitki mojim kasneje povedanim mislim, češ da sem prevelik optimist ali da me zavajajo prepovršna izkustva.

Po mnogih srečanjih z mladimi imam torej pravico do mnenja, ki je kajpak še vedno subjektivno, ni pa iz trte zvito, niti demagoško, ni spekulantsko in ni nepravilno v ocenji vseh nas, ki bi morali biti učinkovitejši organizatorji, mentorji vzgojitelji, mobilizatorji aktivnih in tvornih sposobnosti naše mladine.

Trdim, da našim mladim občanom ne bi smeli vedno očitati, češ da so slabši, kakor so njih očetje, da so idejno in politično premalo zreli, razvajeni, oropani vrednot, površinski in plehki, usmerjeni samo ali predvsem s pridobitništvom materialnih dobrin na račun svojega nedela, a z veliko zahtevnostjo in s takojšnje pripravljenostjo na revolt, če ne gre vse po njihovih željah.

V določenih krogih mladine se vsaj navzven, sodeč po zunanjih manifestacijah govorjenja in dejanj, pojavljajo elementi opisanih očitkov, toda ti krogi so številčno omejeni in nikakor

ne predstavljajo centralnega dela naše mlade generacije.

Večina namreč živi drugače in si oblikuje svoj življenjski ter, žal, tudi svetovni nazor precej bolj po svoji lastni presoji in zmogljivosti kakor z našo pomočjo in podporo.

Pri vseh teh mladih ljudeh pa je čutili pomanjkanje naše sposobnosti, da bi znali, kar je pozitivnega v uveljavljajoči se mladi osebni, usmeriti k pozitivnemu razmišljanju mlade osebnosti, torej k intenzivnejšemu formiranju jutrišnjega človeka, ki bo nadomestil današnjega s polno odgovornostjo pred družbo in seboj.

Spoznal sem, da malo ali nič ne opravimo s praktično pedagoško intervencijo ob velikih svetovnih moralnih etičnih in političnih prednostih, če govorimo mladim s parolo, s črno-belo sliko. Dokler je osnovnošolski otrok še naiven in nekritičen, verjame v črno-bele opise družbenih razmer, naše preteklosti, sedanosti in prihodnosti. Pozneje pa prisluhne življenju doma, na ulici, v skupnosti, kjer živi. Zanj postane recimo predstava o članih ZK na splošno vse bolj črna, ker zna razmišljati o enem, dveh, treh ali komaj več negativnih primerih, ki jih pozna. Ne razmišlja v celoti. To je le primer med mnogimi, ki bi jih označili kot problem osamljenosti mladine v času dozorevanja in osamosvajanja stališč, sodb, nazorov.

Kdo je soodgovoren za pesimizem mladine? Zame je prav tako eno izmed pomembnih vprašanj precej neljubeznivo dejanje, da zlasti centralni organ ZM v občini, ObK ZM, vsebinsko ne zaživi dovolj in je v njem čutili še vedno preveč formalizma. Pa vendar obstaja vrsta dobrih načelnih smernic za delo tega predstavniškega telesa ZM celotne občine.

Zdi se, kakor da manjka potreben vmesni člen med skle-

pi, usmeritvami in izhodišči ter med množico mladih. Ali lahko za tak vmesni člen označujemo predvsem mladinskega funkcionarja? Močno dvomim, kajti velikokrat sem se prepričal o dobronamernosti in o velikem osebnem hotenju mladega vodje mladih, rezultata pa vendarle ni bilo zaželenega. Mislim, da sodi k »vmesnemu členu« nujno potrebno zrelo mentorstvo.

Kadar se mladim približam z ustreznim poslušom in z ustrežno nevsiljivostjo, se ti odprejo. Postanejo dovzetni za razprave, naj so teme še tako delikatne.

O DELU LJUDSKE TEHNIKE V DOMŽALAH

Pred dvajsetimi leti so bili postavljeni prvi temelji organizacije Ljudske tehnike v Domžalah. Ustanovljeno je bilo Avto-moto društvo v Domžalah, na takratni gimnaziji pa je bil ustanovljen radioklub. Od takrat se je organizacija LT razširila po vsem teritoriju občine Domžale in šteje sedaj 10 osnovnih organizacij z okoli 1300 člani in nad 400 pionirji. Kamorkoli in kadarkoli se ozremo na delo LT, vedno bomo opazili njen nenehni razvoj, pa čeprav dostikrat ob velikih težavah in nerazumevanju tistih, ki bi ta razvoj lahko temeljito podprli.

Avto-moto društva vzgojijo letno nad 500 novih voznikov motornih vozil, radioamaterji telegrafiste, klub mladih tehnikov skrbi za vzgojo pionirjev v prometu, kinooperaterji snemajo vse važne dogodke v občini itd. Ako pogledamo vso to dejavnost v luči sedanjega razvoja dogodkov, vidimo, da leži v vsej tej dejavnosti tudi velik potencial naše obrambne moči. Vsak državljan naj bi znal

upravljati motorna vozila in takoj nadomestiti izpadlega tovariša, zaščita ljudi je v veliki meri odvisna od dobre povezave ob velikih nesrečah. Tu imajo važno vlogo radioamaterji. Raketarski klub je moral prenehati z dejavnostjo zaradi pomanjkanja sredstev, pa vendar kolikšnega pomena je njegov razvoj. V letošnjem letu so naši domžalski dirkači: Grilj, Seljak, Subelj in Kokalj dosegli izredno lepe uspehe na raznih dirkah, pionirji so tekmovali v kolesarstvu, motornem brodarstvu, motornem brodarstvu, šahu, povsod na prometnih križiščih pionirji — prometniki čuvajo življenje in zdravje svojih sošolcev pred prometnimi nesrečami. V šolah se predava o prometni nevarnosti, tako da že najmanjši ciciban vedo, kako naj se obnašajo na cestišču.

Velika je naloga Ljudske tehnike, važen je njen razvoj, potrebna pa ji je tudi pomoč od povsod, da bo lahko izpolnjevala svojo važno nalogo.

Bukovec

Ob 50-letnici Cankarjeve smrti

CANKARJEV OTTAKRING DANES

»Preveč bogastva, preveč lepote si usul pred nas, ki nismo bili vajeni bogastva in lepote. Kako naj bi ti bili sledili, kako naj bi te bili razumeli, ko si govoril nam, ki smo bili v sponah, jezik svobode. Rod, ki te bo mogel pojmiti popolnoma, šele raste!«

O. Župančič

Lesede ob Cankarjevem grobu

Ko se v teh dneh klanjamo Cankarjevi duhovni veličini, nam pravzaprav ni jasno, česa je pravzaprav Cankar v največji meri položil v kulturno dediščino Slovencev. Prebirajoč članke, ki jih slovenska kultura javnost namenja spominu na enega največjih Slovencev, se mi zdi, da je bil Cankar tisti, ki je znal v največji meri opozoriti in prebuditi sleherni srce, da ni ostalo trdo in kruto, da se je vsak posameznik zavedal, da na svetu krivice ne samo da niso manjše, temveč se gode še v večji meri. Skrb za sočloveka, ki je bil socialno najbolj prizadet in ogrožen, za delavca, za mezdnega najemnika, izkoriščanega in nemočnega, je bila v njegovih delih in besedah tako očitna, da še danes nobeno srce ne more ostati brezčutno, da se zave svoje velikokrat sebične nature. Sam je dejal: »Bil bi hinavec in lažnivec, če bi se imenoval socialist, pa bi v globičini svoje duše ne veroval v svoje ideale«. Človek poštenja in resnice je bil Cankar; tisti Cankar, ki se mu je iz globin porajal bes ob izkoriščanju delavcev v Ottakringu in OBERHOLLABRUNNU.

Menda je bil slučaj, da je del prosvetnih delavcev iz Domžal (kamor je Cankar rad zahajal in imel nekaj prijateljev) pred nedavnim obiskal Dunaj, kjer je Cankar na OTTAKRINGU preživel pri gospodinjji LÖFFLERJEVI enajst ustvarjalno najplodnejših let. Te beležke z obiska v »Cankarjevem« dunajskem delavskem predmestju naj bodo skromen prispevek h kulturnemu prazniku, 50-letnici smrti.

Nespremenjeni OTTAKRING

Ko svo se s kolegom peljala po Lerchenfelderstrasse in čez Gürtel v 16. dunajsko okrožje, nama je vstala iz spomina slika tega dunajskega predmestja iz pred šestdesetih let. Slika s sivimi hišami, s katerih odpada omet, s tlakom, ki se zaradi oddežja sprijete umazanije zdi kakor poveščen, s svojim zatoh-

lim vzduhom predmestja, polnega revščine in prave bede. Ta predel, kjer se je Cankarju nenkrat sprožil revolt nad socialnimi krivicami in izkoriščanjem, prav dobro lahko spoznamo iz nekaterih njegovih lepovslovnih del pa tudi iz dekadentnih pesmi; tudi danes po šestdesetih in več letih ni kaj prida spremenil svoje podobe.

Ulice so še vedno umazane, kot takrat; vidi se, da je tod že izginil ponekod pravi, ponekod narejeni dunajski blišč. To se vidi s hiš in pročelij. S prenekatero že v luskinah odpada omet. Tudi vzduh je še vedno tak, kakršnega nam je opisal Cankar: težak in moreč.

Na Lindauerstrasse se pripeljemo brez poizvedovanj! To je ozka, predmestna ulica s povečini enonadstropnimi hišami, nekaj pa je tudi večnadstropnih. Vidi se jim, da ne sodijo več k Maria-hilferstrasse ali v bližino državne opere; trgovine so manj bahate, vrvež, ki je na Ringu, v centru Dunaja, tako živahen, tu malodane preneha. Prometa skoraj ni, le tu in tam je parkiran star Ford, kamion ali kako drugo vozilo, povečini starejšega datuma.

Hiša na Lindauerstrasse 26

Hiše na Lindauerstrasse so si podobne, vendar kljub temu že zagledam hišo, ki mi je bila doslej znana le s fotografij, hišo na Lindauerstrasse 26, kjer je Cankar prebil enajst let svojega življenja (1898—1909) pri gospodinjji — šivilji kravat Albini Löfflerjevi.

Hišo, pred katero je tisto nedeljsko dopoldne v oktobru stal star tovornjak in nam onemogočil dober fotografski posnetek, je stara siva nekajnadstropna hiša, ki se ji vidi, da je bila pred nekaj leti popravljena in na novo ometana, da pa ni bilo prave volje ali pa denarja ne dovolj, da bi dobila lep in gladek omet. Ta, ki ga opazujemo, je čudno siv in umazan. Kakor dva metra od tal na levi strani hiše, je v zidu spominska plošča v nemščini:

HIER WOHNTE UND WIRKTE
1899—1909
DER SLOVENISCHE DICHTER
IVAN CANKAR
SLAVIA VIENNENSIS

In to je tudi vse, kar nam lahko pove, da je največji slovenski pisatelj Ivan Cankar tu preživel enajst najplodnejših let svojega življenja, da so tu nastala njegova znamenita dela: Martin Kačur, Na Klancu, Tujci, Nina, Judit, Bela krizantema, Kurent, Hiša Marije Pomočnice, drame: Kraj na Betajnovi, Za narodov blagor, Pohujšanje v dolini Šentflorjanski in še niz drugih nič manj glo-

bokih in lepih, vendar nekoliko krajših stvaritev.

Neurejena notranjščina

Veža, kamor vstopimo, je temna, s prepolnimi posodami za smeti, s prenekatero se usiplje pepel in odpadki. Nered v veži je popoln. Plesk je umazan rjav, star pa je menda tudi kar kakih šestdeset let.

Vse je zapuščeno in pusto; človek bi komajda verjel, da tu žive ljudje. Povzpne se po izlanih stopnicah v drugo nadstropje, kjer je bilo nekoč stanovanje Albine Löfflerjeve in njene hčerke Stefke, nesojene Cankarjeve neveste. Soba št. 19. Tu torej. Vrata so zaprta. Potrkamo. Tedaj opazimo, da je na vratih listek: FRANZ Pichler, Zimmermeister, Simmering.

Ko smo tako premišljevali, če se nam bodo odprla vrata te Cankarjeve »zaklenjene kamrice«, (sedaj ima samostojen vhod, prej je bil skozi stanovanje št. 18) pravzaprav kabineta, se je za nami oglasil prijazen glas — kakor se nam je predstavila kasneje — gospe Brunnerjeve, ki je dejala, če smo si prišli ogledat stanovanje tistega »slovenskega »schreiberja«. Pritrdili smo ji in ona nam je nekdanje Cankarjevo stanovanje odprla. Stopili smo v podolgovato sobico, pravzaprav kabinet. Sedanji lastnik Pichler ga je prijetno uredil. Ceprav prihaja sem le enkrat do dvakrat tedensko je ureditev prijetna.

V sobici, ki ji je s kartonsko rjavimi ploščami znižal strop, stoji v desnem kotu čedna rdeča miza s klopjo in sivimi stoli okrog. V levem kot je star neroden pograd s starimi prašnimi

blazinami, na tleh pa je razmetanih nekaj stvari: star predtopen radio, omelo, deska za likanje in če dodamo še svetilko iz rafije, ki visi s stropa, električni števec in cenen tiskan gobelin, ki visi na steni, je to vse, kar je v tej sobi moč videti. V sobi, kjer so nastala tako znamenita slovenska literarna dela pa ni več nič predmeta, ki bi spominjal, da je tu živel in delal eden največjih slovenskih mož. Vhod, od koder je Cankar poslušal drdranje šivalnega stroja, je zazidan, tako da ima to nekdanje Cankarjevo prebivališče samostojen vhod.

Pozabljeni Cankar, pozabljena dunajska sobica

Stali smo tako nekaj časa in se ogledovali, ko je gospa Brunnerjeva pristavila, češ, sedaj pa že dolgo ni bilo nikogar sem.

»Pred nekaj leti je neka gospodična spraševala o tem vašem — kako že«, je dejala. »Cankarju«, smo ji odgovorili v en glas, ona pa je še dodala, da je bil nekoč na hiši tudi Cankarjev doprni relief, da pa ona ne ve, kje je po renoviranju hiše (Dunaj je bil med drugo svetovno vojno dvakrat bombardiran) ostal.

Poslovili smo se od prijazne gospe Brunnerjeve in njenega soproga, ki nas je še povabil na kozarček »šnopsa« (povabilo smo odklonili) in kmalu je ostala Cankarjeva dunajska sobica, ena njegovih življenjskih postaj (njemu najdražja) — dom je človeku samo eden — za nami. Za nami je ostala tudi hiša na Lindauerstrasse 26, za nami pa je ostal tudi edini spomin na enega največjih Slovencev na Dunaju: »HIER WOHNTE UND WIRKTE DER SLOVENISCHE DICHTER IVAN CANKAR...«

M. Brojan

DPD SVOBODA — DA ALI NE?

Ze precej časa je preteklo, ko se je začela nova sezona v kulturno-umetniškem ustvarjanju naših kulturno-prosvetnih društev. Amaterski ansambli so že sredi dela in prav kmalu bodo pokazali, kaj so se naučili.

Tako večina društev v naši občini. Kaj pa domžalska Svoboda? Ali dejansko še živi ali pa je samo na papirju? Poglejmo! Edina sekcija, ki v redu dela, je mešani pevski zbor, ki ima točno izdelan program in že dva meseca pridno vadi za nastope in spomladanski koncert. Kaj pa druge sekcije? Vse je zamrlo, posebno pa je žalostno preminila dramska sekcija, kateri so ostale samo še »skomine«. Mešani pevski zbor praktično popolnoma samostojno dela in je samo po imenu sekcija Svobode. Tudi odbor Svobode se že dolgo ni sestel, ker ga praktično ni, razen dveh, treh posameznikov. Kako to, da

nismo toliko pogumni, da bi se enkrat usedli za mizo in bi odločno rekli: »Ukinimo Svobodo še formalno, saj je dejansko že dolgo ni!« Mislim, da bi bilo to pošteno do nas samih in do domžalske javnosti. Če pa temu ni tako, potem zberimo med občani, posebno med mladimi ljudmi tiste, ki bodo z novim elanom zagrabili za delo in zopet oživili delo te organizacije. Posamezniki ne morejo nič, so lahko le tarča za očitke, češ, kje pa je Svoboda? Če so v Domžalah še taki ljudje, ki bi bili voljni delati prostovoljno in samoiniciativno, bi morda bilo kaj uspeha. Če jih pa ni, pa še formalno izbršimo Svobodo s papirja, da bomo, če že nismo delovni, vsaj poštenei.

Pripominjam, da je to moje osebno mnenje. Če je kdo drug drugačnega, pa naj pove!

J. Ulčar

Ali rekonstrukcija ceste Rodica-Mengeš res ni smotrna investicija?

V prejšnji, deseti letošnji številki »Občinskega poročevalca«, je bil objavljen prispevek Otmarja Lipovška z naslovom »Ali je cesta Rodica—Mengeš najsmotnejša investicija?« Pisec skuša v članku prikazati nepotrebnost rekonstrukcije te ceste in v ta namen navaja vrsto »tehtnih gospodarskih« razlogov, ki pa so v resnici že kar naivni. Svojo jezo stresa nad Mengšane, češ da so »izsilili« takšno drago in nesmotrno investicijo, pa tudi nad občinsko skupščino in občinsko upravo, ki je privolila, da se tako »po nepotrebnem« troši občinski denar. Ne vemo, kaj je nagnilo

goč. Nihče ne more trditi, da je zadevna cestna povezava med Mengšem in Domžalami prek Preserij ali prek Trzina. Če ta naravna cestna povezava teče čez polje, ne smemo trditi, da ni potrebna modernizacije. Cesta Mengeš—Kamnik teče na primer do Duplice čez polje in ob njej ni nobenih hiš. Toda, ko se je asphaltirala, ali je kdo postavil vprašanje, naj bi se ta odsek ceste ne asphaltiral, ker teče čez polje in ob njej ni hiš? Ne, kajti to je neposredna povezava Ljubljana—Mengeš—Kamnik. Zato se nam zdi zelo naivno trditi, da neposredna povezava Mengeš—Domžale ni po-

uprave, povedal, da je naročilo za rekonstrukcijo izdala občinska uprava po nalogu občinske skupščine. Na proračunski seji občinske skupščine je bila prebrana resolucija, ki je zahtevala med drugimi rekonstrukcijo ceste in gradnjo otroškega vrtca v Mengšu; resolucijo je sestavila skupina Mengšanov in so jo podpisali vsi občinski odborniki iz Mengša. Občinska skupščina je hkrati s proračunom sprejela tudi omenjeno resolucijo. Tako stoji napisano v članku.

Občinske uprave ne zadene pri »nesmotrnem« trošenju občinskih sredstev nobena »krivda«. Pisec mora vendar vedeti, da občinska uprava izvršuje samo sklepe občinske skupščine.

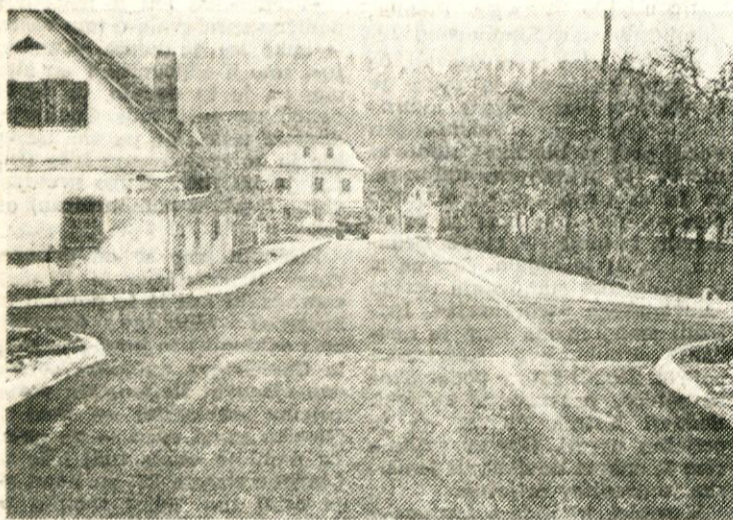
Iz članka bi bralec lahko sklepal, da je resolucija pravzaprav samo plod »skupine Mengšanov«, zagrizenih lokalnih patriotov, ki naj bi pritegnili k temu še odbornike; da je torej zahteva po rekonstrukciji ceste samo sad ozke skupine Mengšanov, ne pa zahteva mengoških občanov.

Resnici na ljubo moramo povedati, da so takšno zahtevo postavljali Mengšani odločno in jasno že vrsto let na zborih občanov, zborih volivcev, na javnih tribunah, na sestankih ZKS in SZDL. Mimogrede naj omenimo, da je bilo po pridružitvi bivše občine Mengeš z občino Domžale leta 1959 rečeno in zagotovljeno, da bo prva naloga nove občine poskrbeti za asphaltiranje ceste Domžale—Rodica—Mengeš, ki naj neposredno povezuje oba največja kraja v naši občini. Toda vse do letos je ostalo le pri obljubi. Ko so po tej cesti začeli voziti avtobusi in je cesta postajala zaradi tega vedno bolj razdrapana, zaradi česar je podjetje Ljubljana-transport že nekajkrat za nekaj časa ukinilo promet po njej, so zahteve Mengšanov po ureditvi te ceste postajale čedalje glasnejše. Omenjena resolucija ni bila sestavljena v ozkem krogu neke skupine Mengšanov, marveč na skupnem sestanku mengoških družbenopolitičnih delavcev, na katerem so bili navzoči vsi odborniki z območja mengoške krajevne skupnosti. Resolucija, ki jo je pred občinsko skupščino prebral odbornik Anton Gorjup, ugotavlja, da Mengeš kot industrijsko mestno naselje v zadnjih letih zaostaja za razvojem, zaradi česar se je nabrala kopica problemov, ki jih je treba nujno rešiti. Mengeš vendarle prispeva v občinski proračun lep delež, dobiva pa od tega za svoj razvoj le majhna sredstva, ki niso v nobenem sorazmerju z našim deležem k občinskemu proračunu. Resolucija vsebuje torej upravičene zahteve vsega Mengša, ena izmed nujnih za-

htev resolucije pa je bila tudi rekonstrukcija ceste Mengeš—Rodica, ki naj omogoči nemoten promet avtobusov po njej in neposredno zvezo Mengšanov z Domžalami.

3. Pisec govori o tem, da sedanjí odborniki trošijo občinski denar na način, ki ni ali umno niti gospodarsko naložen. Prihajaja pa v kontradikcijo s samim seboj, ko pravi, da nihče ne oporeka, da cesta ne bo ekonomična. Potem bo tudi po njegovem mnenju cesta ekonomična in je torej sedanja investicija vendarle smotrna. K vsoti 800.000 novih dinarjev, potrebnih za rekonstrukcijo ceste, naj pripomnimo, da bo Mengeš prispeval iz svojih sredstev, ki mu pritekajo iz prispevka za uporabo mestnih zemljišč, 200.000 novih dinarjev. Pisec ve, da bo rekonstrukcija ceste Rodica—Mengeš plačana delno iz sklada za urejanje mestnih zemljišč, delno pa iz kreditiranja cestnega podjetja Ljubljana. Zakaj ne pove, da se bo hkrati iz istih virov asphaltirala tudi cesta Radomlje—Volčji potok, cesta Vir—Količevo in središče Muravč? Zakaj jadicuje zaradi »nesmotrnega« investiranja »samo ob cesti Rodica—Mengeš?

4. Čudimo pa se, da pisec ne ve oziroma ne upošteva poglobljenega argumenta, ki govori za asphaltiranje ceste Rodica—Mengeš. Ali ne ve, da po tej cesti vozi dnevno na relaciji Kamnik—Mengeš—Domžale do Ljubljane okoli 60 avtobusov? Sprašujemo se, ali se še kje v Sloveniji dogaja, da bi po razdrapani makadamski cesti vozilo tolikšno število avtobusov? Zaradi takšnega stanja je Ljubljana-transport v začetku oktobra ukinil vožnjo avtobusov po tej cesti in jo usmeril na cesto proti Preserjam. Odslej imamo za omenjeno relacijo v Mengšu eno samo postajališče, in sicer na koncu Mengša pri gostilni Pavovec. To pomeni, da morajo občani iz spodnjega dela Mengša hoditi po 20 minut ali celo več, če hočejo priti do avtobusa. Nove naselbine pa rastejo prav v spodnjem delu Mengša. Zanje je najbližje postajališče pri gostilni Lovec, od koder vozijo nato avtobusi proti Rodici in preko Domžal v Ljubljano. Če bi pisec le kdaj pogledal po Mengšu, bi videl, koliko ljudi se prepeljava z avtobusi. Občani se vozijo na delo v Domžale in v Ljubljano, se vozijo v Domžale po raznih opravkih na občini, na zavod za socialno zavarovanje, v zdravstveni dom, v banko in druge ustanove. Od kar je v Domžalah modernizirana in razširjena trgovska mreža (nova Veleblagovnica), hodi vedno več mengoških občanov nakupovat v Domžale, v prid občinske gospodarske politike pa je, da občani čimveč kupijo na območju občine, saj se prometni davek steka v občinski proračun. Vemo, da je Mengeš tako raztegnjeno naselje, da mu eno

Mengeš je dobil novo — sodobno povezavo z Domžalami, asphaltirano cesto, ki naj oba največja kraja v občini še tesneje med seboj poveže

pisca, da se je prav ob tej cesti toliko razpisal in pokazal svojo jezo, medtem ko ob marsikateri drugi investiciji v občini doslej ni potočil črnila na papir. Toda pustimo to in skušajmo v nadaljnjem analizirati njegov članek oziroma njegove argumente proti rekonstrukciji omenjene ceste.

1. Pisec navaja, da teče tri kilometre dolga cesta čez polje in da ni ob njej ene hiše, da je Mengeš povezan z asphaltiranimi cestami proti jugu, severu in vzhodu in se sprašuje, čemu je potrebna še ena cesta in kateri umni gospodar bi privolil, da se polja prerežejo tako, kakor jih bo prerezala nova cesta. Na to odgovarjamo takole:

Cesta Rodica—Mengeš je že stoletja in še tudi še danes neposredna zveza med Domžalami in Mengšem. Iz Mengša tečejo asphaltirane ceste proti Ljubljani, Kamniku, Kranju in Preserjem, samo ta naša neposredna zveza z Domžalami, s središčem naše občine, je ostala takšna, kot je bila pred stoletji. Še več, zadnje čase je bila že tako razdrapana, da je bil po njej avtomobilski promet sploh nemo-

trebna, ker pač teče čez polje in ob njej ni hiš. Sicer pa piščeva trditev, da bo tekla cesta po nenaseljenem prostoru, niti v celoti ne drži, kajti naseljena Partizanska cesta v Mengšu sega precej daleč v smeri proti Rodici, na sami Rodici pa je že tudi precej hiš pred železniško progo, tako da bo cesta tekla čez nenaseljeno polje le nekako dva kilometra. Neresnična je trditev, da bo nova cesta prerezala polje. Pisec vendar ve, da ne gre za novo cesto, marveč le za rekonstrukcijo že obstoječe ceste, ki pa že stoletja reže polje med Mengšem in Domžalami. Po piščevi logiki bi bila na primer predvidena nova cesta Sentilj—Nova Gorica povsem nesmotrna, ker bo tekla mimo vseh naseljenih krajev in bo v resnici marsikje na novo rezala polja in travnike.

2. Članek nadalje govori, češ da je bilo največ trdih besed izrečenih na račun občinske uprave, ki da je rekonstrukcijo ceste naročila. Na nekem pogovoru na občinskem sindikalnem svetu v Domžalah je Slavko Matičič, načelnik oddelka za gospodarstvo in dohodke občinske

samo postajališče ne zadostuje. Pisec bi moral samo slišati pikre pripombe potnikov, ko so avtobusi vozili po prejšnji cesti proti Rodici, in sedanje pripombe ljudi, ko morajo iz spodnjega konca Mengša hoditi do postajališča pri Pavovcu, pa bi drugače sodil o upravičenosti nove asfaltirane ceste Mengeš—Rodica.

5. Končno ne moremo mimo pisčeve zlobne pripombe, češ da pričakuje, da bodo vsi že v bližnji prihodnosti slišali o novih zahtevah naših občanov iz Mengša (imensko navaja pisec Mengeš), ki bodo na ta način iskali »ravnatežje« z Domžalami. Iz nadaljnega besedila izhaja, da smatra naše zahteve za organiziran pritisk in da bi bilo treba investirati na podlagi strokovnih analiz ter srednieročnega programa.

Gleda nadaljnjih potreb in z njimi zvezanih zahtev Mengša (pa tudi drugih krajev v naši občini) pisec najbrž ne misli, da se je pa sedaj čas ustavit in da ne bo potrebnih nobenih nadaljnjih investicij. Vsak kraj, ki se iz zaostalosti razvija v industrijsko mestno naselje, rabi sredstva za nove investicije in za vzdrževanje zgrajenih naprav. To velja tako za Mengeš kot za Domžale. Ne gre za iskanje novega »ravnatežja« med tema dvema mestnima naseljenjema, marveč za zadovoljevanje potreb, ki jih eden ali drugi kraj ima, in to seveda v

okviru obstoječih finančnih možnosti ter v iskanju novih. Vemo, da ima Mengeš še vrsto potreb, prav tako kot jih imajo tudi Domžale, pa Moravče in drugi kraji. Vse te potrebe se bodo v prihodnje zadovoljevale delno s prispevkov za uporabo mestnih zemljišč, delno seveda še vedno tudi iz občinskega proračuna. Seveda bi bil v naši občini že zdavnaj potreben perspektivni in srednjeročni program razvoja. Toda tega nimamo, nima pa ga še premnoga občina v Sloveniji, saj se celo republiški plan razvoja šele sedaj pripravlja. Toda potrebe so tu in ali naj šele čakamo na izdelavo programa? Če torej potrebe obstoje in jih krajevske skupnosti ter družbeno-politične organizacije prikazujejo in zahtevajo njihovo rešitev, zakaj vsako zahtevo takoj ožigosamo za organiziran politični pritisk? Zakaj nekateri ljudje v naši občini dajejo takšen pečat tako radi ravno zahtevam, ki prihajajo iz Mengša? Ali niso tudi v Moravčah organizirano zahtevali kulturni dom in novo šolo, pa vendarle nismo slišali, da bi njihova zahteva dobila pečat organiziranega pritiska?

Ob koncu naj zapišemo še nekaj stavkov. Vsak bralec bo takoj spoznal, da je ost Lipovškovega članka očitno naperjeno proti Mengšu. Ne vemo, ali so vse navédbe v članku smo Lipovškove misli. Pisec govori v začetku, češ da je od mnogih

ljudi slišal kritike, potem pa govori pravzaprav o nekem posvetovanju ali pogovoru na občinskem sindikalnem svetu, iz česar bi se dalo sklepati, da je bilo tudi tamkaj slišati hudobne pripombe na račun mengoških zahtev.

Mengšani se sprašujemo, ali ne gre morda za podpihovanje kakšne gonje proti tako imenovanemu »mengoškemu lokalnemu patriotizmu«, ki vidi samo interese svojega kraja, ne vidi pa interesov oziroma potreb celotne občine. Ali ne gre morda za oživiljanje že zdavnaj pokopanega nasprotja med Mengšem in Domžalami? Komu pravzaprav koristi takšno pisanje?

Mengeš živi in želi živeti v sklopu domžalske občine. Kot mestno naselje ima svoje nujne potrebe, ki jih prikazuje političnim forumom in občinski skupščini ter zahteva njihovo rešitev, tako kot to zahtevajo zase tudi drugi kraji.

Mengšani želimo, da nas tudi drugi občani v naših zahtevah razumejo in da si skupaj z njimi prizadevamo za razvoj celotne naše občine. Razumemo pa potrebe tudi drugih krajev v naši občini. Na nobenem političnem sestanku, na nobeni javni tribuni, na nobenem zboru volivcev ni nihče npr. oporekal gradnji nove šole na Brdu, nove šole in kulturnega doma v Moravčah, upravičenosti nove asfaltne ceste v Mo-

ravče itd. Občinski odborniki našega območja so glasno glasovali za vse omenjene investicije, z veliko večino so glasovali za izgradnjo komunalnega centra v Domžalah, soglasno so glasovali za razpis referendumov o krajevnem samoprispevku za šolstvo v občini in drugo. Tudi občinska skupščina je pokazala razumevanje za naše potrebe in zahteve, saj ni noben odbornik glasoval proti njim.

Politični aktiv in napredni ljudje v Mengšu si prizadevamo za ustvarjalno sožitje, za razumevanje med vsemi občani in za odpravo nekdanjega nezapajanja med Mengšem in Domžalami. Članek tovariša Lipovška je med Mengšani zbudil veliko ogorčenje. Takšni članki ali kakršnikoli nastopi v tem smislu na kateremkoli forumu izpodkopavajo vse prizadevanje našega političnega aktiva. Dejavniki, ki sejejo razdor, mržnjo in nerazumevanje med občani, se tako danes pojavljajo zunaj Mengša.

Naš odgovor na članek tov. Lipovška je morda nekoliko predolg, toda potrebno se nam je zdelo, da nanj obširneje odgovorimo in končno postavimo stvari na svoje pravó mesto.

Predsednik mestne konference

SZDL Mengeš:

Anton Gorjup

Predsednik Sveta krajevske skupnosti Mengeš:

Ivan Vidali

„Vrni se tudi ti zadovoljen in zdrav domon!“

VOJNA NA NAŠIH CESTAH JE NEPOTREBNA. ZAVOLJO NARASČAJOČEGA IN VEDNO GOSTEJŠEGA PROMETA JE KRVNI DAVEK IZ DNEVA V DAN VEČJI. LE Z DISCIPLINO IN KULTURNO VEJEJNEM LAHKO ODPOMOREMO NESMISLU, DA JE RAZKORAK MED NAGLICO NARASČANJA MOTORIZACIJE PRI NAS IN POČASNOSTJO SIRTIVE IN MODERNIZACIJE CESTNE MREŽE, VEDNO VEČJI.

Z nenehnim opozarjanjem lahko vplivamo na vse uporabnike javnih cest, da bo prometnih nesreč manj. Zato bomo tudi v našem listu uporabili vsakokrat delček prostega za opozarjanje voznikov motornih in drugih vozil ter pešcev, da se na cestah vedejo kulturno in tako onemogočajo kritične situacije.

V Sloveniji je registriranih okoli 210.000 motornih vozil, od tega samo v Ljubljani 50.000. To pomeni, da ima vsak peti Ljubljančan vozilo. Nasprotno temu je v mestu vedno manj parkirnih prostorov. Še večerajšnji par ni prostor je (ali bo) že jutri gradbišče. Statistika postaja očitna. Na ulicah in celo

na glavnih cestah so zato pristojni organi dovolili parkirati motorna vozila. Postavljanje vozil ob rob ceste in včasih celo na del pločnika pa manjša propustnost vozišč.

Vsa križišča niso opremljena z semaforji, povsod tudi ni prometnih miličnikov. Novejše ceste niso takoj ustrezno označene in opremljene s prometnimi znaki. Vse to nas navaja na to, da moramo sami skrbeti za varno vožnjo in za varno pešačenje.

Podatki o prometnih nesrečah so grozljivi. V lanskem letu je bilo na področju Slovenije v prometnih nesrečah nekaj tisoč ranjenih in vsak dan vsaj eden mrtev. Kdo ve, če so bili za nesreče vedno krivi mrtvi! Zaradi nepazljivosti pa smo lahko že danes ali jutri mi med njimi; bodisi kot povzročitelj ali kot žrtev prometne nesreče. Dolžnost vse družbe je, da občane seznanjamo s stvarnim in jih nenehno opozarja na nevarnost, ki jim preti na cesti.

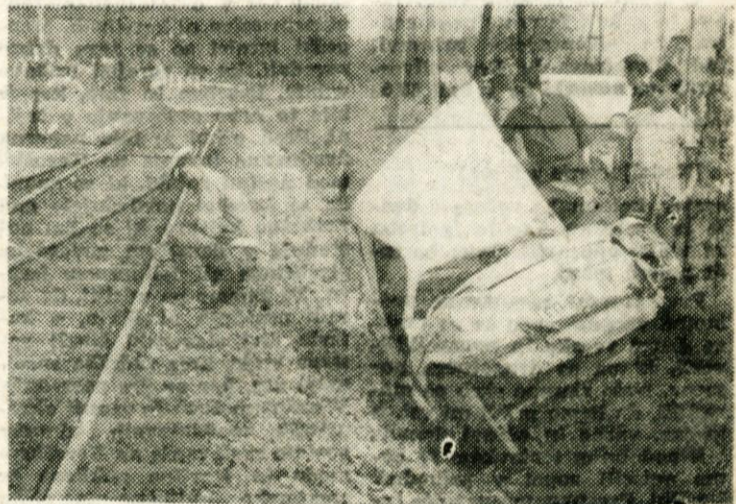
Naslednjih podatkov ne objavljamo zato, da bi z njimi zvonili k preplahu. Ne, le opozoriti želimo naše bralce, kakšno je stanje. Poglejmo! V Sloveniji se pripeti vsakih 45 mi-

nut prometna nesreča. V Sloveniji je v prometnih nesrečah vsako uro nekdo ranjen. V Sloveniji umre v prometni nesreči vsakih 19 ur en človek. Med žrtvami je največ pešcev, sledijo kolesarji in kot zadnji vozniki in potniki v motornih vozilih.

Kje iskati vzroke za nesreče? Poleg številnih motornih vozil domačinov je treba vzrok iskati še v povečanem prometu v času dopustov, ko prihajajo k nam tuji in domači turisti. Torej, veliko vozil in med njimi neka-

tera, ki jih vodijo vinjeni vozniki. Kdor to dela (vozi v vinjenem stanju) je zločinec, ki spravlja v nevarnost svoje življenje in življenje drugih.

Nič manj niso krivi in nevarni tisti, ki se v premakajočem se prometu vedejo nedisciplinirano. Prehitevanje na nepreglednih ali nevarnih mestih, izsiljevanje prednosti, obotavljajoča vožnja tam, kjer to ni potrebno, počasno stopanje preko cestnih prehodov, nevarna vožnja kolesarjev (Nadaljevanje na 8 str.)

Največkrat botruje takim prizorom neprevidnost ali nepazljivost. Voznik mora biti za volanom zbran, pešec na cesti pazljiv!

Veleblagovnica je spremenila ritem življenja v Domžalah

Tri mesece je že skoraj minilo, odkar je bila v Domžalah odprta Veleblagovnica trgovskega podjetja Napredek. Čeprav je v začetku morda marsikdo podvomil o tem, češ, ali se bo v Domžalah izplačala tako draga investicija in če bo dovolj kruha za tolikšno število zaposlenih v tej veliki trgovski hiši. Že sedaj, po tako kratkem času pa lahko ugotovimo, da je bil strah odveč. To mi je potrdil tudi direktor trgovskega podjetja Napredek, Anton Repovž, ki sem ga pred dnevi obiskal. Povedal je, da je bil mesečni iztrošek dosedaj v povprečju 300 milijonov starih dinarjev. Razveseljivo je tudi to, da v Veleblagovnico prihaja vedno več tujcev, predvsem Avstrijcev. Letošnji devizni promet je znašal že skoro 40 milijonov, upajmo pa, da se bo ta v bodoče povečal. Poleg Avstrijcev pa z devizami precej kupujejo tudi domačini.

Največ prodajo tekstila. Čeprav je v Domalah specializirana trgovina Drogerija, ki ima lep promet, domžalčani, predvsem pa domžalčanke in okoličani veliko potrebujejo za polpšanje svoje zunanosti tudi v Veleblagovnici. Pred prazniki so v enem samem dnevu v kozmetičnem oddelku Veleblagovnice iztržili kar 500.000 S din.

Sedaj pa še nova pridobitev Veleblagovnice. V gornjih prostorih je bila pred nekaj tedni odprta velika sodobna restavracija, za katero marsikdo še ne ve. Ima 100 sedežev, odprta pa je od 9.—23. ure. V zares sodobno urejeni kvalitetni kuhinji skrbijo za to, da bo gost dobro postrežen, skrbijo pa tudi za kvalitetna vina. Če želite biti res dobro postreženi, se potrudite v gornje prostore Veleblagovnice in ne bo vam žal.

V prostorih te nove restavracije in v hali konuralnega centra, bo »Napredek« pripravil tudi silvestrovanje. Cena silvestrskega menija bo v hali 50,00

(Nadaljevanje z 8 str.)

sarjev, kolesarska vožnja v dvojce in podobno. Vse to je treba za vselej odpraviti. Tako bo tudi nesreč manj.

Predstavniki organov za prometno varnost vedo še za mnoge druge vzroke in pomanjkljivosti, ki pa so drugotnega pomena. Naša skupna skrb pa mora biti, da bomo prišli mi vsi, ti in jaz, varno in zdravi domov.

S podobnim sestavkom se bomo oglašili zopet v prihodnji številki. Prosimo, prispevajte tudi vi zapisi za to rubriko, ki jo s tem odpiramo!

dinarjev, v prostorih Restavracije pa 60,00 din. In kaj bo gost dobil za silvestrski menu? To mi je povedal šef restavracije, Nedeljko Perič.

V Restavraciji: pri vstopu aperitiv, pri mizi pa nadevan gorenjski želodec s hrenom, ragu juha, ocvrti ohrovt s tatarsko omako, goveji filet wellington z grahom, mladi krompir, radič, torta s smetano in desert sir.

Za ples bodo v hali skrbeli »Veseli planšarji« s pevceva Anico Puser in Janezom Jeršincem, v restavraciji pa bo igral še en ansambel. Kdor želi pričakati novo leto v prijetnem razpoloženju, si naj pravočasno oskrbi rezervacijo.

V razgovoru je direktor med drugimi tudi dejal, da je še nekaj, kar bi morali domžalski turistični delavci skupaj s trgovskim podjetjem in gostinci pokreniti. Vse preveč tujcev gre namreč mimo Domžal. Zdi se

mu, da so Domžale kot mali otoček sredi reke, do katerega tujci nimajo možnosti priti, ker do Domžal ni primerne dostopne. Eden od vzrokov zato je, da ni pravih opozorilnih tabel, ki bi usmerjale turiste v Domžale. Res je, nekaj tabel kaže, da je v Domžalah camp, toda to je vse premalo. Na taki opozorilni tabli, ki bi morala biti dovolj velika, naj bi turist videl, da je v Domžalah Veleblagovnica, camp, plavalni bazen, nogometno igrišče, kegljišče, gostinska podjetja, da je poskrbljeno za nočitve, da so v bližnjih Grobljah prekrasne freske in podobno. Ena takih tabel naj bi bila že pri Prevojah, precej odmaknjena ob cesti, da bi jo turist lahko dalj časa videl, druga pa pred Trzinom. Pri tem pa seveda nastane vprašanje, kako naj turist pride v Domžale s celjske strani, kajti dohod v Domžale pri cestarski hiši je sedaj zaprt. Tu bi bil najprimernejši dostop v Domžale, vendar bi bilo treba preje urediti križišče. Morda bi se to le dalo urediti na kak način. S tem bi usmerili številne tujce in turiste, ki grejo sedaj mimo Domžal, v Domžale, s čimer bi močno povečali denarni promet.

S tem, da bi zadržali turiste, pa naša naloga še zdaleč ni izpolnjena. Turistom bi bilo treba nuditi razvedrilo, pokazati bi jim bilo treba kulturne in prirodne lepote, skrbeti bi bilo treba za izlete, nuditi pa tudi kvalitetne gostinske usluge. Skrajni čas bi pa tudi že bil, da bi za Domžale in okolico izdali letovni prospekt.

V Domžalah je še ena pomanjkljivost. Manjka namreč dober, poklicen turistični delavec, ki bi skrbel za vse to, če hočemo, da bo ta pomembna gospodarska panoga uspešno napredovala. Turistično društvo ima tu široko področje udejstvovanja. Res je tudi, da bo treba urediti tudi camp, za kar imamo vsekakor idealne pogoje, le ne znamo jih izkoristiti. Primer v Sobčevem bajerju pri Bledu, kjer v času sezone nočije tudi preko 1.000 turistov, nam je lahko za zgled.

Poleg polpšanja kraja naj bi vse to bila v prihodnji turistični sezoni skupna akcija turističnih, gostinskih in trgovskih delavcev, je končal svoje razmišljanje direktor domžalskega trgovskega podjetja.

T. Ravnikar

„Celjski grofje“ na Koroškem

V zadnji številki Občinskega poročevalca je bilo v članku A. Zajca »Celjski grofje« v Domžalah omenjeno, da DPD »Svoboda« iz Mengša gostuje na avstrijskem Koroškem s Kreftovimi »Celjskimi grofi«. Tokrat vam posredujemo nekaj vtisov s tega gostovanja.

Na povabilo Krščanske kulturne zveze iz Celovca in njeneega predsednika dr. Pavla Zablatnika, ki je tudi ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu, je dne 9. in 10. novembra letos gostovalo pri koroških Slovenceh delavsko kulturno-prosvetno društvo »Svoboda« iz Mengša. Lahko si zamislimo, da gostovanje na tujem tako v igralškem kot v organizacijsko-tehničnem oziru ni karsibodi. Mengeški igralci so se tega dobro zavedali, ko so sprejeli laskavo vabilo. Posebno še zato, ker je bilo to prvo gostovanje v tujini. Pred njimi je bila naporna dvodnevna turneja po Koroški. med našimi rojaki, ki so znani, da se izredno navdušujejo nad vsakršno kulturo, ki se jim posreduje v domačem govornem, glasbenem ali folklornem izrazu. Ne smemo pa misliti, da zaradi posebnih okoliščin, v katerih živi slovenski življenj onstran meje, brez zadržka sprejmejo vse, kar se jim posreduje. V zadnjem času je zaradi okrepjenih meddržavnih odnosov postalo gostovanje na Koroškem moda in številne poklice in amaterske kulturno-umetniške skupine se vrste tamkaj, tako da po mišljnejmu koroških kul-

turno-prosvetnih krogov kvarijo in dajejo potuho nedelavnosti domačih društev. Ločiti je treba tudi naše amaterske od poklicnih skupin, kjer prvi, ne glede na podobne organizacijske prijeme enih kot drugih, kulturne dobrine posredujejo, drugi pa prodajajo. Ta moment je treba pri gostovanjih še posebno upoštevati, saj v znatni meri vpliva na vzpostavitev ugodnega stika z organizatorji gostovanja in kasneje s publiko.

Takšni in podobni problemi so bili v zavesti vodstva skupine, o kateri govorimo. Zavedala se je, da Koroška potrebuje igro za ljudstvo in »Celjski grofi« to vsekakor so. Tu so imeli Mengšani prav srečno roko; gostovali so z delom, ki je v jedru srdit spopad medčloveških odnosov, ki se odražajo v soočenju pravice ter zdravih, naprednih sil s krivico, teptanjem in konzervativizmom, ki hoče zavladati z vsemi sredstvi. Pravična stvar je prisotna v vseh obdobjih človeške zgodovine, na drugi strani pa teptanje in kratenje pravice, ki nujno porajata odpor. V »Celjskih grofi« je obdelana ta tematika in prav zategadelj je to igra za ljudstvo. Istočasno sta zgodovinska osnova in čas dogajanja pomembna činitelja, ki poleg dramatične vsebine dajeta delu svojstveno obeležje in če hočete, tudi atraktivnost. Igralci pa imajo možnost, da publiko pritegnejo za seboj tako, da živi in sodeluje z njimi od uvoda do razpleta. To

zadnje dvoje pa zagotavlja izvajalcem uspeh. Mengeški družini je pri koroških Slovencih uspelo prav to.

Gostovanje se je začelo ne preveč obelajoče. Turobno, hladno novembrsko vreme in temno siva zavesa krog in krog nista najboljša zaveznika dobremu razpoloženju. Vendar amaterski in mladostni optimizem je premagal tudi te sovražnike dobre volje. Vsakršno negotovanje pa je izginilo, ko polna dvorana v občinskem prosvetnem domu v Ločah ob Baškem jezeru v Ziljski dolini ni mogla takoj doumeti, da je bila predstava, ki traja debeli dve uri, tako hitro pri kraju. Ploskanje pred odprto sceno med predstavo je igralce tako razvnelo, da so pozabili na strupeno suho vročino, ki je puhtela iz dvorane na oder.

Veselje nad prvim uspehom je rodilo po predstavi v slovenski gostilni pravcate pevske talente, ki so ob spremljavi lastnega kvinteta pomagali k posluhu tudi tistim najbolj nemuzikalnim. Vmes je parkrat izredno ubrano zapela skupina kakih šestih Korošcev, ki so gostom pričarali svet iz znane koroške narodne »Mav' čez izaró...« Kako tudi ne bi, saj je ta pesem nastala prav tu, ob Baškem jezeru. Pa še to: fantje so peli brez »podlage«, v naših krajih pa je v večini primerov v podobnih in drugačnih prilikah potrebna predhodna »izobrazba«. Mar ni tako? Družina

se je ob zvokih Avsenikovih polk in valčkov tudi zavrtela. Tudi koroške dečve in fantje so se pridno pomešali vmes. Kazalec na uri se je žal prehitro pomaknil na zgodnjo (kajpak jutranjo) uro. Treba je bilo brž k počitku, kajti jutri, v nedeljo, bo naporen dan; kar dve predstavi sta bili na programu. Prva v 36 km oddaljenih Borovljah še ob pol dveh popoldan. Tu je bil uspeh še večji. Kar prek petsto navdušenih gledalcev je siedilo igralcem na odru tako zavzele, da kadilec v odmoru niti cigarete niso šle v tek. Tudi ni bilo večini mogoče, ker je bila dvorana prepolna, da bi se dalo priti do vrat. Skoda, da kronist ni meril aplavza.

Po predstavi so »celjski grofje in tržani z vojaštvom vred zavzeli« avtobus škofjeleškega Transturista, ki jih je potegnil do bližnje slovenske restavracije. Pri »Mlečniku« je celjska družina, močnejši spol bradat, nežni spol v vezanih

oblekah, zajela sapo, da bi nato v približno 40 km oddaljenem Skočjanu lahko kronala gostovanje z uspehom, ki ga na Koroškem že dolgo ne pomnijo. Dvorana z 220 sedeži je morala hočeš nočeš sprejeti ne dosti manj kot šesto ljudi. Vse je bilo tu, staro in mlado, od blizu in daleč, učitelj in kmet, pa tudi voditelji katolištva pri koroških Slovencih so bili poleg. Ko je zastor petič in zadnjič vrnil gledalce iz »celjske graščine« na njihova koroška tla, je dalj časa kazalo, da so ljudje pozabili, da imajo pred seboj še pot domov. Predsednik dr. Pavle Zablatnik je z lepo sklepno besedo zaključil gostovanje mengeških »svobodašev« in jim izročil lepo spominsko darilo. Po zahvalnih besedah režiserja tov. Maksa Furijana in predsednika DPD »Svoboda« Mengeš tov. Franca Bregarja za izredno lep in topel sprejem in edinstveno organizacijo gostovanja, je publika nagradila še poslednjič igral-

ce s spontanim aplavzom. Igralci so ostali kljub utrujenosti sveži in vedro razpoloženi. Dobra volja je vso skupino spremljala prav do te strani meje, kjer so končno pod težo naporenega gostovanja umolknilo celo najbolj vneti pripovedovalci smešnic in »vicev«.

S tem je bila turneja mengeške »Svobode« po Koroški pri kraju. O njej je obširno poročal koroški časopis »Naš tednik«, kjer je članek med drugim zapisal: »Hvaležni smo Mengšanom za ta kulturni užitek. To je pokazal tudi številni obisk v Ločah (Sobota) in Borovljah in Skočjanu (nedelja) ter navdušenje ljudi nad vsebino in kvaliteto igre. Igralci razen režiserja Maksa Furijana, sami amaterji, delavci in nastavljenici, so pokazali, koliko se lahko napravi s trudopolnim in vestnim delom.

Zatorei, dragi bratje iz Mengša, pristrčna vam hvala.«

Na predstavah so bili tudi častni gostje: v Ločah kot namestnik župana občinski svetnik Anton Gallob; v Borovljah boroveljski župan višji šolski svetnik Thomas Sorgo, potem jugoslovanski generalni konzul dipl.inž. Karmelo Budihna, dvorni svetnik dr. Joško Tischler, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Reginald Vospernik, strok. šol. nadzornik dr. Valentin Inzko, tajnik NSKS dr. Janko Zerzer. V Skočjanu dekan Kristo Sricenc, vodja kat. mladine Jože Kopeinig, koroška pesnica Milka Hartmanova in še več drugih.

Na koncu naj še omenimo, da so člani igralske skupine DPD »Svoboda« Mengeš imeli skupno 12 predstav igre »Celjski grofje«: štiri v Mengšu, tri na Koroškem, dve v Kamniku, po eno pa v Domžalah, Horjulu in Kokrič pri Kranju. Torej zares plodna sezona mengeške »Svobode«!

F. Bregar.

Alkoholizem – naše veliko zlo!

Vse močnejša nestrpnost v zvezi z naraščanjem alkoholizma in njegovim (ne)preprečevanjem ima vsekakor zanesljiv vzrok v dolgoletnem opazovanju tega problema in neučinkovitim reševanju. Krajevne skupnosti so vsako leto pred večjimi težavami in še večjimi materialnimi izdatki za saniranje družin alkoholikov. Vse to je bilo vzrok, da sem v letu 1966 postavila poslansko vprašanje Izvršnemu svetu, ki je temeljilo na razmerju med starši in otroki in na izvorih porušeni razmerji.

Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo je na osnovi nakopičenih problemov naročil izdelavo študije o alkoholizmu na slovenskem in njegovem preprečevanju. Ta študija je bila v tem mesecu v razpravi pristojnega skupščinskega odbora. Je dokaj obsežna in temeljita in je pokazala na izvore in posledice in tudi na možne variante preprečevanja.

Po razpoložljivih podatkih je v SR Sloveniji od 12.000 do 20.000 alkoholikov. Pred nekaj leti je bilo v Jugoslaviji po oceni od 300.000 do 400.000 kroničnih alkoholikov in če k temu številu prištejemo še osebe, ki so prizadete zaradi alkoholizma, predvsem družinski člani, alkoholikov, je v Jugoslaviji prizadetih posredno ali neposredno od 1.500.000 do 2.000.000 ljudi. Se posebno je zaskrbljujoče, da je vedno več mladine v vrstah alkoholikov. Po vsej verjetnosti je poleg drugih vzrokov k temu pripomogla tudi družbena toleranca do tega pojava.

Ker se alkoholizem ocenjuje kot bolezen ne samo osebnosti, temveč hkrati tudi okolja, je

zanimiv podatek iz študije, da so leta 1945 v bolnišnici Polje zdravili med vsemi bolniki 6,9% alkoholikov, leta 1955 18,9%, leta 1966 pa že kar 48,6% (velja samo za moške paciente).

Alkoholizem se ne odraža samo na osebnosti alkoholika, na njegovem delovnem mestu, na delovni storilnosti itd. Gotovo je najbolj tragičen odraz tega pojava na družinah alkoholikov. Otroci alkoholikov živijo v nezdravem čustvenem okolju, pod vplivom številnih preprirov in agresivnosti. Zato je razumljivo, da se v družinah alkoholikov razvijajo neprilagojene, nesrečne in včasih celo delikventne osebnosti. Družine alkoholikov se pogosto obračajo na pomoč na socialne službe, ki pa so v stanju le blažiti posledice alkoholizma. Ni čudno, če so zahteve za ustanavljanje posebnega (azilnega) zavoda za alkoholike vse močnejše. Sočasno so tudi zelo pogoste zahteve za predpisi, ki bi omogočali ostrejšo ukrepanje proti alkoholikom. V podkrepitev tega samo podatke, da so v letu 1967 socialne službe delale s 4002 alkoholikoma. Ti so imeli 8182 otrok, od katerih jih je bilo oddanih v zavode 274 in v rejništvo 373. Socialne službe so za to porabile skoraj tri in pol milijona novih din. Da pri tem ne omenjam družbene škode, ki spremlja alkoholizem.

Osnovno izhodišče pri preprečevanju alkoholizma je vsekakor miselnost ljudi. Prodreti mora misel, da je alkoholizma vedno več pri nas in o njegovi škodljivosti. Da ta misel prodre v vsej naši javnosti, je potrebno, da se prek sredstev za

informiranje občanov opozarja na to, da pojav alkoholizma zahteva družbeno in javno vpenje. To bi tudi zmanjševalo strpnost do tega pojava. Veščinski družbeni organi pa bi morali zavestno sprejeti takšno usmeritev v svoji politiki, iz katere bi izvirali tudi ustrezni ukrepi. Ukrepi bi bili možni na področju gospodarske politike, vse obstoječe predpise pa na področju notranje politike pa je treba z vso deslednostjo izvajati. Ni mogoče trditi, da bi nekatere omejitve v določenem obsegu ne moge biti razumne in učinkovite (kot bi bila na primer absolutna prepoved uživanja alkoholnih pijač voznikom motornih vozil pred in med vožnjo).

Vprašljivo je tudi, če je pametno in smotno točenje alkoholnih pijač na delovnih mestih in v bifejih delovnih organizacij. Ponekod v svetu so uvedli tudi omejitve točenja alkoholnih pijač v določenih dnevniških obdobjih (zjutraj, ko gredo ljudje na delo).

Razumljivo je, da bi vsi ti ukrepi ne mogli preprečiti popivanja tistemu, ki je pripravljen premagovati vsakršne ovire zaradi svoje odvisnosti od alkohola. Vendar odstotek takšnih alkoholomanov je majhen in taki predstavljajo že medicinsko-socialni problem. Pomen morebitnih ukrepov bi bil morda bolj v vzdušju, ki bi ga ustvarili z doslednim izvajanjem.

Posebno pozornost bo temu problemu morala posvetiti trgovina na ta način, da bo odkupovala sadje in ga po najnižjih cenah nudila potrošnikom, ne pa, da je neprizadeta, če

ogromne količine sadja gnijejo, medtem ko ga ponekod niti otroci nimajo v najmanjši meri. Predelava sadja v sadne sokove in primerna cena le tem je prav tako izhodišče, da bi mladi ljudje ne posegali toliko po alkoholnih pijačah.

Vzgojna dejavnost v borbi proti alkoholizmu in propaganda zavzemata gotovo zelo pomembno mesto. To naj bi bila tudi ena od nalog šolstva, da bi osnovne informacije o alkoholizmu zajeli tudi v šolske programe.

Ljudem, ki so že v celoti ali delno odvisni od alkohola, bi bilo treba nuditi pomoč v disperziranih, ki so na naši stopnji razvoja alkoholizma nujnost. Marsikom bi lahko pomagali na pravo pot z nasveti in pomočjo v teh ustanovah.

Primeri alkoholikov, ki jih je treba obravnavati s kazenske ali druge plat, pa bi morali najti mesto v azilnih zavodih.

Stojimo pred dilemo, ali kaže alkoholizem zatirati izrecno s prisilo ali pa s preventivo. Znano je, da je vsaka prisila odbijajoča, včasih pa tudi neučinkovita. Zato bo treba iskati pota, da se reši, kar se rešiti da, nasploh pa preprečuje.

S tem prispevkom želim vzpodbuditi našo javnost, da zamisli nad stanjem alkoholizma pri nas in nad njegovimi posledicami. Predno pa bodo skupščinski zbori razpravljali o tem, pa je dobrodošel vsak nasvet, vsak predlog, kar naj občani posredujejo skupščini občine Domžale.

Marija Ivkovič,
Poslanka republiškega zbora
Skupščine SRS

Zakaj ne storimo kar je potrebno?

Tolikokrat beremo različne članke o prometnih nesrečah, o smrtnih primerih, katerih je zaradi veliko povsod. Največ pa morda res na cesti, ob kateri živim. To vam pišem zato, da bi opozoril na pomanjkljivosti, ki so vzrok prometnih nesreč in smrtnim primerom na cesti Ljubljana—Trojane. Saj jo domačini že imenujemo cesto smrti. Ta grozljivi vzdevek so ji dali morda celo upravičeno, ker vemo, kaj se na tej cesti dogaja, ničesar pa ne storimo, da bi se stanje odpravilo.

Ljudje občajno presojava in obsojamo po trenutnem razpoloženju. Vendar takšne obsodbe opravičuje dejstvo, da so bile na enem in istem mestu že štiri smrtni nesreče in to v Dobu pri Domžalah. Vsako leto jih je več, kljub vsem opozorilom voznikom. Vsi ti smrtni primeri niso nič ganili in nikamor premaknili, ne nas, tukaj živčih in ne prometnih organov, kljub temu, da vsi dobro vemo, da v Dobu ni bilo ničesar ukrenjenega za varnost, niti tisto, kar bi se dalo urediti z malimi stroški, ki so vsekakor minimalni v primerjavi s štirimi mrtvimi v šestih mesecih.

Poglejmo: ves promet, ki gre po cesti od Ljubljane preko Tro-

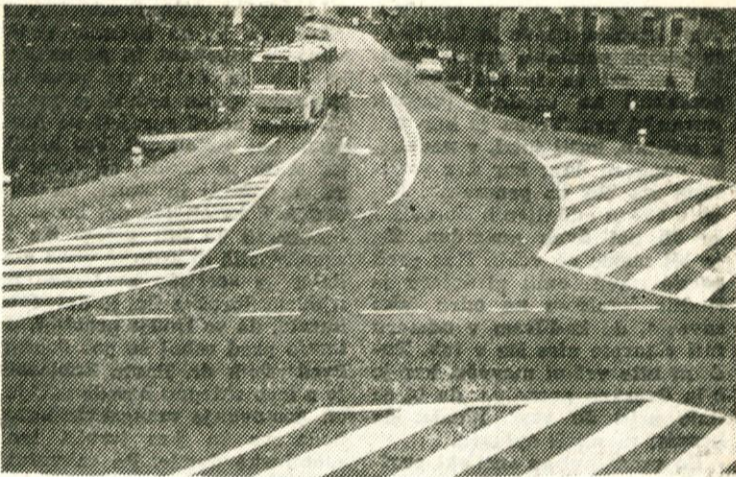
jan in obratno, je na vseh odsekih približno enako gost. Dokler na Crnučah ni bilo znaka z utripajočo lučjo, so bile tolikšne nesreče in žrtve tudi na Crnučah. Domačale imajo svojo obvezno cesto, zato tam ni nesreč, ali manj, v Dobu, kjer gre avto cesta ob naselju kot na Crnučah, pa še prehoda za pešce ni, kaj šele znaka za nevarnost.

Isti primer je v Sentvidu. Sola stoji na levi strani ceste na Brdu v smeri proti Trojanam. Vsi otroci, ki so na desni strani ceste, morajo cesto prekorati v Sentvidu, in tudi na tem križišču v Sentvidu je bilo že toliko nesreč, da bi nas že lahko opozorile, da je na tem prehodu nujno postaviti znak z opozorilom za prehod otrok.

Ce je že tako, da cesta pelje skozi naselja, jo dajmo vsaj opremiti s potrebnimi znaki, ki so vsekakor cenejši od naših življenj in življenj naših otrok, ki se še ne znajo zadosti varovati pred nevarnostmi na cestah.

Za to moramo poskrbeti mi starejši, ki se tega lahko zavedamo, da mnogi starši ne morejo brezskrbno opravljati svojega dela, dokler se jim otrok ne vrne iz šole.

Tajnik KS Prevoje

Odcep od zvezne ceste proti Kamniku pri domu v Trzinu je bil končno uredjen. Danes to križišče ne predstavlja več nevarnosti za vse ki so ga uporabljali. Rešitev v Trzinu pa nam je pokazala, kako bi tudi v Domžalah lahko uredili docep od zvezne ceste v središče mesta, če hočemo, da se bodo potniki in turisti, ki potujejo po naši magistrali, ustavili tudi v Domžalah. Danes puščajo naš kraj prav zaradi slabega dostopa ob strani

Tovariš Jesenšek, predsednik komunalne komisije pri krajevni skupnosti in občinski odborjik, ki je vodil gradnjo mostu, je dejal: »Vseskozi sem bil pri gradnji mostu zraven. Delali smo v vod, ki je segala do kolena in višje, postaviti smo morali nekaj ogromnih skalnatih blokov, da smo zabetonirali dovolj močne temelje. V nosilne stebre in ploščo smo vgradili veliko betona in železa, vse v želji, da bi most dolgo služil svojemu namenu in da bi bil ta problem enkrat za vselej odstranjen z dnevnega reda sejal.

Sicer pa, letos je prišlo tudi pokopališče na vrsto. Mrliška vežica, ki se je že na pol odšla, je bila letos deloma obnovljena — popravljeno je bilo zidovje, strohneli strop pa je

zamenjala betona plošča. Naprej pa se popravilo ni premaknilo, zmanjkalo je denarja, pa tudi časa.

Tudi komisija za turizem je letos pričela z delom. Na cesti pri Veliki vodi je namestila kačipot za Peče. Doslej namreč mnogi vozniki, ki so potovali zlasti iz Zagorske smeri in so prinehali do križišča, niso vedeli, katera cesta vodi v Moravče in kam naj se obrnejo če hočejo priti v Peče. Z namestitvijo kačipota pa je ta težava odstranjena. Sicer pa bo komisija še lahko naša terišča svojega dela. V okolici Peče že rastejo vikendi — zanimanje za mirne koticke in svež zrak pa bo v prihodnje čedalje večje.

T. Turšič

Pohvala za krajevno skupnost Peče

Blizu se konec leta. Krajevna skupnost v Pečah je že naredila obračun za letošnje leto, ki je bilo zelo plodovito.

Že v začetku leta je namreč celoten odbor z vsemi komisijami pripravil načrt dela za vse leto do potankosti. Najbolj delaven je bil komunalni odsek, ki je v tekočem letu poleg rednega vzdrževanja organiziral celotno obnovo približno dveh kilometrov cest. Zlasti debelo podlogo so dobili tisti odseki cest v vzponih, ki so zaradi naliivov preko celoga leta najbolj izpostavljeni poškodbam. Kako temeljito je bilo to opravljeno, priča podatek, da je nova plast podlage ponekod celo 30 cm visoka. Vozičca, ki so dobila novo podlogo, se bodo bogato obrestovala, saj bo poleg udobnejše in varnejše vožnje v prihodnjih letih na tem odseku mnogo cenejše vzdrževanje. Seveda so bili skopani tudi kanali za odvod vode, veje, ki so molele na cesti, pa so bile obžagane.

Ena največjih pridobitev za občane pa je vsekakor železobetonski most preko potoka Trtijsčica, ki povezuje Goro pri Pečah in številne zaselke s cesto Moravče—Zagorje ter Vačami. Ta most je delal vrsto let sive lase že nekdanjemu krajevnemu odboru, saj so lesen most leto za letom popravljali, a vse zaman — bil je prešibak za težak in vse gostejši promet. Iz leta v leto je kljub visokim stroškom vsakoletnih popravil propadal, dokler ni postal dokončno neuporaben.

Zanimivo pri tem pa je vsekakor dejstvo, da so se ob gradnji mostu nekateri, ki jim je prav ta most življenjsko važen, postavili v opozicijo. Ne samo, da niso priskočili na pomoč, ko so pri gradnji rabili pridnih rok, temveč so celo kritizirali. Ni jim bilo prav, da je most betonski, čemu naj ne bi bil lesen, so govorili; nekaterim ni bila všeč oblika, drugim zopet cena materiala in podobno.

Vse občane obveščamo, da bo naslednji javni natečaj za oddajo mestnih zemljišč za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš objavljen v naslednji številki Občinskega poročevalca, ki bo izšla 15. januarja 1969.

Stanovanjsko podjetje
DOMŽALE

Kotiček za planince

V skupščini SRS je bila 26. novembra prisrčna slovesnost, ko je prejelo odlikovanje predsednika Tita pet planinskih društev in štirideset planincev.

Za odlikovanje se je zahvalil predsednik PZS Miha Potočnik. Dejal je, da je s tem odlikovana vsa armada 60.000 planincev. Planinci, ki so prav letos slavili 75-letnico, bodo z idealizmom, s svojo delavoljnostjo in požrtvovalnostjo vselej na voljo narodu. »Planinsko organizacijo pa čakajo še velike naloge, od katerih je največja ta — je povedal dr. Potočnik — da stori vse, da bi čim več delovnih ljudi hodilo v naravo.«

Domžalsko planinsko društvo, ki tudi spada v to armado planincev, že veliko let dela na tem, da bi čim več delovnih ljudi hodilo v naravo. Tudi uspeh je bil dosežen. Vedno več ljudi hodi v planine in to vse leto. Kdor gre na Veliko ali Malo planino, se mu zdj umevno

samo po sebi, da se gre pokrepati v Domžalski dom. Tudi sedaj, pozimi je v gorah lepo. Na planini niso samo smučarji, tudi brez smučij je gori lepo. Pota so vedno shojena in vsa narava je v posebni zimski lepoti. Pevzet od lepote in prijetno utrujen se marsikateri zimski turist zateče v Domžalski dom, kjer se lahko počuti kakor doma. Ob veliki domači krušni peči, ki je vedno prijazno topla, se lahko posuši, odpočije in pokrepča.

Cene v domu niso pretirane. Članji PD pa imajo še posebno ugodnost in popuste.

Planine so vedno lepe, najlepše pa prav gotovo pozimi. Sodobna tehnika nam omogoča, da to lepo lahko v polni meri uživamo. Z'čnice, dobro opremljeni in oskrbovani domovi ter dobra organizacija omogočajo vsakomur, da spozna tudi zimsko lepoto gora.

Velika planina vabi tudi Vas.
P. D. Domžale

Bo železniška proga še dolgo delila Domžale na dvoje?

Graditelji kamniške železniške proge so na začetku jeseni leta 1890 končali v Domžalah gradnjo proge. Hiteli so in sredi zime končali z gradnjo na vsej dolžini, od Ljubljane do Kamnika. Prvič je vlak zapeljal na tej progi 28. januarja 1891.

Od tega dne dalje so Domžale razdeljene na starejši vzhodni del in na zahodni del, ki se vse bolj širi.

Za naše očance in babice je bila ta delitev sprejemljiva. Tako smo do nedavnega mislili tudi mi. Toda od 1. julija dalje so se železničarji zaradi ekonomske računic odločili, da prenehajo voziti na tej lokalni progi s potniškimi vlaki in pustijo progo le še za odvijanje tovornega prometa. Nič ni zaleglo ne prepričevanje, ne peticije in ne javno mnenje. Problem prevoza potnikov je bil rešen tako, da so jih napotili na avtobuse. Toda s tem so vsaj v Domžalah rešili le en problem. Drugi je ostal in o tem bi hotel spregovoriti.

Proga je skoraj osem desetletij delila razvijajoče se mesto na dvoje. Dokler je bil železniški promet tod živahnejši, si ni upal nihče zahtevati, da bi zgradili med vzhodnim in zahodnim delom mesta več prehodov za pešce ali za vozne vprežnih in motornih vozil. Dolgo časa za takšno zahtevo ni bilo niti potrebe. Zadeva pa se je bistveno spremenila v trenutku, ko so prepovedali kolesarjem, pešcem in voznikom vprežnih vozil uporabi atične zvezne ceste od Trzina do mostu prek Bistrice na Viru. Prizadeti morajo zato na tem odseku po mestnih cestah, ki vedno težje absorbirajo ves promet.

Dodati je treba še razvoj Domžal zahodno od železniške proge, ki je po urbanističnem načrtu predviden za zazidavo. Dandanes stoji tu že nekaj desetih novih hiš in stanovanjskih blokov, še več pa jih je v gradnji. Ko bodo vse hiše dograjene — do tedaj ni več daleč — bodo njihovi stanovalci predstavljali že kar precejšnje število. Vsi pa bodo morali uporabljati za prihod v središče Domžal le sedanjo glavno cesto, to je Ljubljansko cesto. Ali ni to absurd? Ni to zadeva, ki bi jo kazalo kar najhitreje urediti?

Kot tretji element je tu še zaselek severno od glavne ceste Ljubljana—Maribor in zahodno od železniške proge. Zaenkrat lahko pridejo občani s tega področja v Domžale po cesti, ki seka glavno cesto in se nadaljuje v Solski ulici. Pravijo pa, da bodo vse odcepe razen pri bencinski črpalki in na polovični detelji zaprli. Ta vest ni pre-

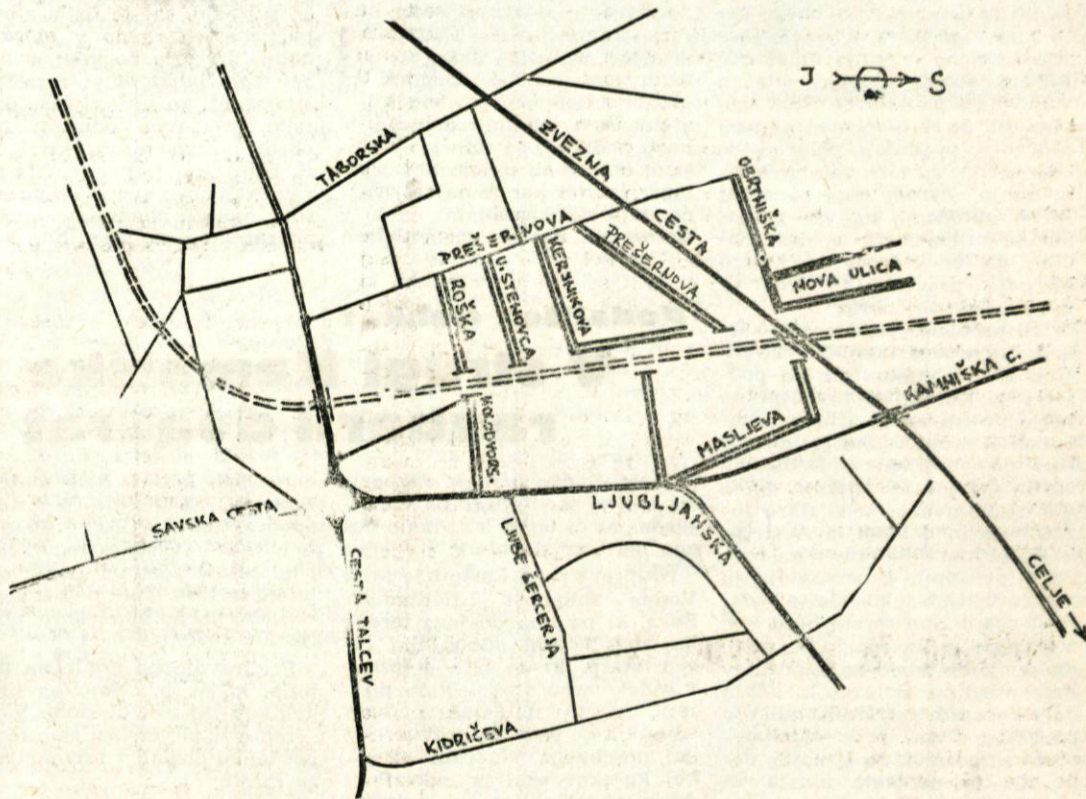
verjena, toda tam, kjer je dim, je tudi ogenj.

Priče smo naglemu razvoju našega občinskega središča. In nekatere skrbi še kaj več kot to, kar drugi vidimo. Morda so prizadeti tudi o opisanem vprašanju že razmišljali in imajo pripravljene konkretne rešitve. Če je tako, potem bomo prav gotovo že v prihodnji številki

občani seznanili, kako je urejen promet v mestih. Ta cesta bi rešila tri stvari: Tisti, ki ne smejo po glavni cesti, bi tako lahko prišli po najkrajši poti ob njej do cilja. Drugič: S to cesto, ki bi bila uporabna za ves promet, bi povezali oba, sedaj razdeljena mestna dela, in tretjič bi naj imela ta cesta zahodno od železniške proge odcep proti

boljšo rešitev. S tem pa ne izključujem, da so še druge, še boljše rešitve. Pokazati sem hotel le na problem, ki bo terjalo rešitev. Vsak dan bo zadeva bolj pereča. Železnica ni več to, kar je bila. Ko bodo zaprli dostope na glavno cesto, bo tudi huđe. Zakaj bi torej odlašali z ureditvijo cestne povezave? Zakaj bi odlašali z razbremenitvijo glavne in zaenkrat edine ceste, ki povezuje del Domžal z drugim delom?

Domžale postajajo vedno večje. Do nedavnega so bile v zahodnem delu štiri ulice slepe,

Občinskega poročevalca lahko prebrali, kako in kaj. V takem primeru bodo tudi odgovori strokovni in rešitve sprejemljive vsaj za »nekaj« desetletij. V primeru pa, da strokovne službe, ki so dolžne o tem razmišljati in ukrepati, zadevo še niso pretresale, prosim odbornike naše občinske skupščine, da postavijo to vprašanje na dnevni red prihodnjega zasedanja in zahtevajo pojasnilo.

Ureditev dveh prehodov bi bila zelo cenena rešitev. Mimo kolidvora bi prav lahko speljali cesto na drugo stran proti zahodu in tako omogočili vsaj pešcem, da pridejo hitreje v središče mesta in se tako izogonejo prepovedanemu prekoračevanju prek tirov. Takšna rešitev bi mnoge zadovoljila.

Prešernovo cesto v zahodnem delu pa bi lahko povezali z vzhodnim delom tako, da bi jo podaljšali do Ljubljanske ceste in ustvarili v Domžalah pravo križišče, katerega bi veljalo v doglednem času opremiti tudi s semaforjem, na katerem (križišču — op. p.) bi se lahko naši

severu in povezovala predel severno od glavne ceste z mestom na južni strani zvezne magistrale.

Za omenjeni odcep bi načrtovalci ceste lahko izkoristili železniški podvoz, ki ima dva loka, od katerih je eden neizkoriščen.

Kakor vidite, vsi moji predlogi niso povezani z nemogočimi rešitvami. Nobeden tudi ne zahteva prevelikih finančnih sredstev. Treba se je v problem le vživeti in obenem najti naj-

ki so se končale pred železniško progo. Nekaj manj jih je v vzhodnem delu. Koliko jih bo jutri, po katerih boš moral tudi ti nazaj in ne naprej? Ne bom ponavljal, zakaj predvidevam, da jih bo že v bližnji prihodnosti še več, vem le, da tako bo. Če zadeve ne bomo uredili, potem bo to korak nazaj. Nazaj, ker se bomo mi vsi morali na teh cestah obrniti, da bomo prišli dalje.

Občani, vprašajte odbornike, kako je s to zadevo. O. L.

OBVESTILO

Stanovanjsko podjetje Domžale

o b v e š č a

vse poslovne partnerje, hišne svete in stranke, da posluje uprava podjetja ob ponedeljkih, torkih, četrtek in petkih od 7. ure do 15. ure, v sredah pa od 7. ure do 17. ure.

Uradne ure za stranke so ob ponedeljkih in petkih od 8. ure do 12. ure, ob sredah pa od 8. ure do 12. ure in od 14. ure do 17. ure.

Stanovanjsko podjetje
DOMZALE

Kaj bo s starim šolskim poslopjem v Moravčah

Lani je občina Domžale zgradila sodobno šolsko poslopje v Moravčah. S tem je ostala stara šola popolnoma prazna in polgoma propada. Že več kot tri leta si prizadevamo Moravčani, da bi uspeli pridobiti kako podjetje, da bi ustanovilo svoj obrat v Moravčah, z namenom, da bi zaposlilo brezposelne delavce in delavke, katerih je 160, kajti v tej šoli so dani vsi pogoji, da bi se lahko ustanovil tak obrat, ker je šola v središču Moravč, kjer je električna energija, telefon v bližini, dovolj delovne sile in stanovanja za delavce. Šolo smo ponudili že 54 tovarnam po vsej Sloveniji in dobra polovica je odgovorila, da niso zainteresirani zanjo. Zaradi tega se sedaj javno obračamo na vse gospodarske organizacije v naši občini, da bi mogoče le katero podjetje prevzelo to šolo in ustanovilo svoj obrat.

Isti problem je bil pred 10 leti, ko so se predstavniki bivše občine Moravče obračali na podjetja v Domžalah brezuspešno in je potem rešila situacijo tovarna Rašica. Znano je, da vsa leta po vojni ni v Domžalah zrastle nobene tovarne, in da so obstoječe tovarne še iz stare Jugoslavije in deloma iz Avstrije, in da bi morale stremeti za tem, da bi pristopile k usluživanju obratov, kljub temu, da so sedaj težji pogoji, kot so bili pred leti. Vsekakor pa je dolžnost vseh, da se najde izhod za zaposlitev naše mladine. Delavci, ki iščejo dela po naših podjetjih, naletijo na gluha ušesa, in le malokateremu se posreči, da si najde delo. Ko je potekala akcija za arondacijo v Moravčah, so tedanji funkcionarji KZ Lukovica izjavljali povsod na sestankih, da same Moravče ne bodo več kmetijske, temveč industrijske. Kmetijske niso več, ker je v samih Moravčah trenutno še 5 družin, ki živijo izključno od kmetijstva, medtem ko so se ostali ali zaposlili ali upokojili, skratka ne živijo več kot kmetje, ker jim je arondacija pobrala zemljo. Kar pa se tiče industrije pa se še ni ničesar pokrenilo, in s tem, če bi se ustanovil v Moravčah kak obrat, bi ta zasedel prazno šolsko poslopje in prazne prostore bivše trgovine pri Tomanu, po potrebi pa še druge prostore, ki jih je dovolj na razpolago, pa bi se Moravče resnično industrializirale, kajti obrat bi lahko razpolagal z več kot 500 m² praznega prostora. V Moravčah je delovna sila cenejša kot drugje, kajti vsak delavec rajši doma dela za manj denarja, ker odpadejo prevozní stroški in stroški za prehrano. Tam tudi ni stanovanjskega problema, nižja režija itd. Pereč problem bi bil s tem rešen. Milan Kožuh je v članku »Vrsto vprašanj bi lahko bolj življenjsko re-

ševale republike« (Delo dne 16. nov. 1968) zapisal: Zagotoviti bi bilo treba zainteresiranost podjetij, da bi ustanovljala obrate na nezadostno razvitih območjih. Ali moravska dolina ni nerazvito območje.

Narodni dohodek je tam nižji kot v večini nerazvitih občin v naši državi. S tem pa bi se spremenil način življenja v Moravčah, če bi zrasel kak nov obrat, življenje bi se poživel, in kulturno in gospodarsko bi dolina drugače zaživela. Zakaj se nobeno podjetje ne opogumi in prične z delom v Moravčah.

Pri vseh lokalnih organih bi našli podporo, pa tudi pri skupščini občine ali množičnih organizacijah ter kar je najbolj važno, tudi pri komunalni banki v Domžalah, kar se tiče začetnih

Podaljšek članka:

V strugi Kamniške Bistrice so raubarji dvakrat škodljivi

Pisec članka omenja ravbarje in dvojno škodo. Ker pa vse izgleda, da ta teren bolj malo pozna, ga bom dopolnil.

Najprej struga. Lastnik le-te je Vodna skupnost Ljubljaničica-Sava, ki pa ima do tega terena kaj mačehovski odnos. Saj razen škarp, ki so bile položene v sodelovanju z okoliškimi podjetji in to na treh glavnih »ovinkih«, niso napravili nič kaj posebnega. Navozili so nekaj kubikov skal in enkrat ali dvakrat poglobljali strugo. Danes pa kar mirno gledajo, kako 25 let stare škarpe jemljejo konec. Ob nasprotnih straneh škarp pa Bistrica iz leta v leto spodkopava in trga rodovitno zemljo.

Na smer struge in trganje bregov pa sploh ne vplivajo kubiki, ki jih okoliški kmetje odvažajo s konji. Celo več kot 30.000 kubikov, kar so zvozila s tega terena razna gradbena podjetja, na raven struge kaj posebno ne vpliva. Vsako leto je nekajkrat zares velika voda in takrat nanosi s planin toliko gramoza, da te luknje hitro zasuje. Da se pa premetava zdaj v levi zdaj v desni breg, je pa kriva vijugasta struga (med omenjenima mostovima) in velik padec (več kot 70 metrov od Kamnika do Domžal). Samo en primer. Pred leti sta dva buldozerja poldrugi mesec poglobljala strugo, pa je Bistrica v eni noči vse na »glavo« postavila. Zjutraj je bila struga čisto na drugi strani. Zato bregovi ne bodo rešeni, dokler struga ne bo popolnoma regulirana.

Verjetno je za več kot tri četrtine vseh stavb v kamniški in

sredstev. Ko je tovarna Rašica prišla v Moravče, so ji Moravčani pripravili vse, kar je bilo potrebno za ta obrat, to je prostor, stroje, ljudi, stanovanja, skratka vse, da je obrat lahko prišel z delom. Tudi sedaj se Moravčani zavezujejo, da bomo pripravili vse, kar je obratu potrebno, to je prostore, stroje, stanovanja in delavce. Podjetje bi poslalo tja samo svoje strokovnjake, vodje obrata in obrat bi zaživel.

Moravčani prosimo vsa podjetja v občini, da se katero usmili teh občanov, ki so žrtvovali vse v dobi okupacije za našo svobodo, saj je tekla zibelka partizanstva ravno v moravški dolini. Mogoče bo kdo od bralcev tega članka dejal, čemu prosijo sedaj, ko so taki časi, da ni tako enostavno odpirati nove obrate. Tega nismo krivi Moravčani sami, kajti prejšnja leta, v času obnove, prva leta po vojni smo morali obnavljati domove povratnikov, saj jih ni bilo malo,

saj so pogorele cele vasi. 98 domov je bilo uničenih. Tudi prostori ni bilo, ker so bile vse graščine požgane, edino tja pa bi lahko tovarne namestili.

Imamo dovolj rudnega bogastva, pesek, glino, les itd. Mnogo je bilo že govorenja postaviti tovarno za siporeks v Moravčah, toda brez efekta. V laboratoriju tovarne Svit Kamnik so ugotovili, da je glina v Moravčah zelo kvalitetna, čemu ne bi tu izdelovali keramičnih ploščic, ki jih sedaj na milijone uvažamo.

Če se Moravčani, ki smo že navajeni sofinanciranja za skupne potrebe, zavežemo, da bomo vse preskrbeli, kar je potrebno za ustanovitev obrata, upamo, da bo katero podjetje le sklenilo, da ustanovi obrat v Moravčah in s tem reši staro šolsko poslopje, ter ostale prazne objekte v Moravčah, nezaposlenim delavcem in delavkam pa nudi možnost zaposlitve.

L. Gec

domžalski kotlini dala material Bistrica. A o škodi ni bilo nikoli govora. Celo nasprotno. Pred letom 1930 je Bistrica tod večkrat poplavljala. Zadnja poplava je bila leta 1936. Tudi papirnica na Količevem je bila skoro obkrojena z vodo.

Pretiravajo pa gradbena podjetja, kadar odvažajo na tisoče kubikov tik pod mostom. V novembru in decembru smo to zopet lahko gledali z radomejskega mostu.

Višek pa je bil letos spomladi. GP Projekt iz Kranja je v papirnici gradilo novo skladišče lesa. Izza škarp, kjer je bil nekoč najhujši ovinek, so odvozili več kot 3000 kubikov materiala, kar je seveda proti vsem predpisom o varstvu hudourniške struge. Material pa je bil odpeljan s privatne parcele in po privatni poti, pa lastnika niti vprašali niso.

Pri vsem tem sem tudi sam prizadet, zato se oglašam. Omenjena pot do papirnice namreč drži tudi mimo moje hiše (toda to je že javna pot). Deset let sem se trudil in jo reševal jam, luž in blata. Spomladi pa je tod preromalo omenjenih 3000 kubikov. Dva meseca dan za dnem. V suhih dneh so nam tovarnjaki polnili stanovanja s prahom, v dežju smo čofotali po blatu. Polomili so tudi most. Včasih je bil ta most železobetonski (privatni, za stanovanja in privatne parcele) pa se je pred leti zaradi preobtežitve podrl (pretežki

gradbeni stroji!). Zdaj je lesen, brez ograje. Pa so kar čez polomljene mostnice položili debela bruna, ob straneh na debelo nasulj material iz 5-metrške jamé in vozili.

S sosedom sva spet s samokolnico navozila drobnega gramoza, da so pešci in kolesarji sploh mogli čezenj.

Zaradi mostu in razorane poti sem se oglasil pri Projektovem tehniku prvič, drugič, tretjič. Sveto mi je obljubil: »Vse bomo popravili.« Spet je zima, spet prevvažamo samokolnice.

Iz vsega tega bi se dalo sklepati, kdo je ravbar in kdo oškodovanec. Dokler bo občinsko gospodarstvo tako pomanjkljivo, da bo vsakdo lahko počel, kar se mu bo zljubilo ne glede na okoličnice ali posestniško lastnino, res ne moremo dolžiti drugega kot občino. Kdo naj skrbi za vse te stranske poti? Koliko jih je, ki se že leta in leta kar same vzdržujejo. Zato pa so take, kot je npr. pot iz Preserij do stanovanjskega bloka Induplati.

Prav je, kar pravi pisec prejšnjega članka, da je skupnost oškodovana. Toda ta skupnost smo mi vsi, ki se vozimo in hodimo po blatnih poteh in jamastih cestah. Če pa že vse te ceste in pota ustvarjajo dohodek, naj vsi tisti, ki vozijo po njih, tudi plačujejo za njihovo vzdrževanje.

F. C.

Dopisujte v „Občinski poročevalec“

POROČILO

z razširjene seje zbora delovnih skupnosti Sob Domžale 26. 11. 1998

Ko je skupščina občine obravnavala poročilo o gibanju gospodarstva v tekočem in pretečenih štirih letih je zadolžila zbor delovnih skupnosti naj na posebni seji, na katero naj povabi tudi predstavnike delovnih organizacij, obravnava gospodarska gibanja in dogajanja v občini. Zal, pa se je od 82 odzvalo vabilu le 23 povabljenih: le osem gospodarskih organizacij je poslalo svoje predstavnike, čeprav bi bilo z ozirom na pomembnost obravnavanega področja pričakovati večjo udeležbo gospodarstvenikov, posebej še z ozirom na ugotovitev, da hitrost razvoja gospodarstva občine Domžale zaostaja za razvojem gospodarstva večine gorenjskih občin, s katerimi je bilo primerjano gospodarstvo tukajšnje občine.

Poročilo o gibanju gospodarstva v občini Domžale od 1964 dalje je po posameznih bistvenih elementih osvetlil načelnik oddelka za gospodarstvo in finance. V dveurni razpravi so mimo njega in predsednice zbora delovnih skupnosti Vide BOGATAJEVE, predsednika in podpredsednika Sob sodelovali še: inž. Lojze AVŠIČ, ki je v imenu sveta za gospodarstvo seznanil udeležence s stališča omejenega sveta glede na ugotovljeno stanje v gospodarstvu občine. Odbornik Stane GRČAR je načel vprašanje kmetijstva, medtem ko je predstavnik podjetja Filc Mengeš Herman BREZNIK orisal težave, s katerimi se srečuje omenjeno podjetje pri prodaji svojih proizvodov, predvsem iz novo uvedene proizvodnje, ki si zaradi mišljenja trgovine in potrošnikov, da je uvoženo blago boljše od izdelkov domače proizvodnje, le s težavo utirajo pot do potrošnika, čeprav so cenejši in tudi po kvaliteti ne zaostajajo za uvoženimi istovrstnimi izdelki. Tudi Vida BOGATAJEVA je opozorila na težave, s katerimi se bori podjetje TOKO, ki jih doslej tudi bolj ali manj uspešno premaguje. Verjetno pa zaradi posebnosti svoje proizvodnje, v kateri prevladuje ročno delo, svojim delavcem ne bo moglo nikoli dati belega, ampak le črn kruh. Republiški poslanec inž. Lado SIMONČIČ se je zavzemal za to, da bi občina hitro in učinkovito ukrepala, da bi se razširitev proizvodnje, ki jo ima v programu ljubljanske podjetje LEK in ALKO izvedla na območju tuk. občine, kjer sta njuna obrata akumulirala dohodek in ustvarila možnosti in pogoje za razširitev proizvodnje. Seznanil je navzoče še s svojo poslansko dejavnostjo v republiški skupščini, kjer je v zadnjem času večkrat postavil zahtevo, naj republiško vodno gospodarstvo oziroma ustrezni

sklad brez odlašanja prične z ureditvenimi deli na vodotokih in tukajšnji občini, ki ob vsakem večjem nalinju preplavljajo bregove in povzročajo veliko gospodarsko škodo.

Iz obravnavanega poročila in razprave so se med drugim izoblikovali naslednji važnejši zaključki in stališča, ki naj bi jih za svoje sprejeli tudi delovni kolektivi in njihovi samoupravni organi ter uravnali po njih svoje odločitve, ki naj bi zagotavljale napredek in hitrejši razvoj gospodarstva v občini:

— treba je ukrepati v smeri oživitve, hitrejšega porasta gospodarske moči, večjega družbenega in osebnega standarda;

— potrebno je spremeniti strukturo gospodarstva v smeri razvijanja nove industrije in drugih panog;

— pristopiti je treba k večjim investicijskim naložbam, ki bodo oživile tudi zaposlovanje;

— nujno je spremeniti tudi kvalifikacijsko strukturo zaposlenih glede na to, da primanjkuje v gospodarstvu občine okoli 100 ljudi z visokošolsko izobrazbo.

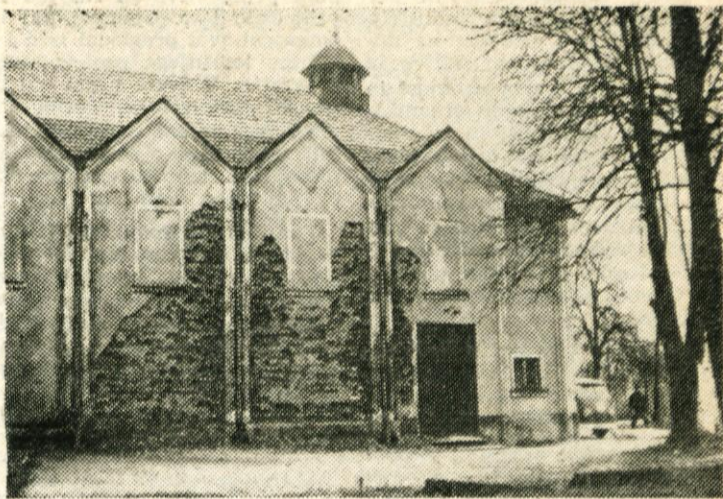
Delovni kolektivi in njihovi samoupravni organi naj preučijo tudi ugotovitve oziroma dejstva, ki izhajajo iz analize štiritletnega gibanja gospodarstva in sprejmejo ustrezne zaključke glede na naslednje generalne ugotovitve:

— da primerjava višine ustvarjenega celotnega dohodka in njegova delitev posameznih gospodarskih organizacij v primerjavi z industrijo SRS in SFRJ kaže, da večina ne dosega produktivnosti dela, kot jo dosega omenjeni industriji;

— da je večina domžalskih industrijskih podjetij v primerjavi z industrijo SRS in SFRJ bolj rentabilnih, to pa zaradi tega, ker večina presega republiško, še prav pa zvezno stopnjo iztrošenosti osnovnih sredstev. Iz tega izhaja, da je bilo povečevanje produktivnosti odvisno ob zmanjševanju zaposlenih predvsem od povečanih delavčevih naporov. Posledica tega je bila rast osebnih dohodkov (kljub temu le 5 industrijskih podjetij presega republiško poprečje) in skromna akumulacija, ki pa je bila v veliki meri administrativno določeno;

— upoštevati pa je treba, da so proizvodi domžalske industrije pretežno namenjeni končni potrošnji, ki pa je najbolj občutljiva za kakršnekoli predvsem sistemske spremembe;

— določeno posebnost domžalskega gospodarstva predstavlja družbena obrt, ki razen nekaterih izjem životari. Prizadevanja so opazna predvsem v smeri povečanja osebnih dohodkov, ki so med najvišjimi v gospodarstvu občine;

Godbeni dom v središču Domžal propada pred našimi očmi. Ali res ni nikogar, ki bi zanj skrbel?

— pomembno mesto v našem gospodarskem razvoju zavzema trgovina kot rezultat lastnih ambicij in položaja naše trgovine na sploh. (Visoka akumulacija in osebni dohodki);

— na boljše rezultate v kmetijstvu pa je vplivala predvsem sprememba v primarni delitvi narodnega dohodka v korist kmetijstva.

Samoupravni organi in delovni kolektivi naj proučijo in upoštevajo tudi napotke sveta za gospodarstvo Sob, ki jih je mimo že navedenih sprejel v zvezi z obravnavanim poročilom o gibanju gospodarstva.

Glede na ugotovitev, da v bližnji preteklosti podvzeti sanacijski ukrepi v določenih gospodarskih organizacijah proti pričakovanju niso dali željenih uspehov je treba, da v bodoče občinska skupščina in njeni organi bolj poglobljeno sodelujejo in proučujejo zadeve, ki se predlagajo skupščini v odločitve.

Gospodarske organizacije je treba opozoriti na razpoložljive prostore v bivših poslovnih in drugih stavbah, ki ne služijo več svojemu namenu in bi se lahko uporabili za organiziranje določene gospodarske oziroma industrijske dejavnosti.

Svetu za gospodarstvo se zdijo zanimive tudi možnosti kreditiranja od strani tujih partnerjev, ki naj bi ga gospodarske organizacije tudi poskušale izkoristiti za pospeševanje in preusmerjanje svoje proizvodnje, za kar pa so predvsem potrebni razvojni programi in raziskava tržišča; temu pa so doslej gospodarske organizacije posvečale vse premalo pozornosti.

Nikako tudi ni ekonomsko opravičljiva ugotovitev, da je marsikatera gospodarska organizacija premalo vztrajna pri uresničevanju svojih načrtov za razširitev in napredek svoje proizvodnje in panoge. Čim nalletijo na ovire glede financiranja opustijo svoja prizadevanja za uresničitev programa, namesto, da bi svoje zamisli posredo-

vali ostalim gospodarskim organizacijam in občinski skupščini, da bi z združenimi močmi našli sredstva za izvedbo ekonomsko opravičljivih načrtov.

Pri iskanju nadaljnjih možnosti za razvoj proizvodnje in gospodarstva v občini je treba upoštevati in iskati rešitve tudi v ekonomsko opravičljivih integracijah, ki bodo zagotovile nadaljnji razvoj in razreševanje problemov na tukajšnjem območju, nikakor pa ne morejo in ne smejo imeti za posledico še osiromašenje tuk. območja. Ne bi pa smela biti integracija le poslednja možnost za izhod iz težav določenega podjetja.

V interesu uspešnega razvijanja gospodarstva je treba tudi odločno zahtevati, da se širi proizvodnja obstoječih obratov na območju tukajšnje občine, kjer so bila ustvarjena sredstva in s tem pogoji za razširitev, ki pa jo matična podjetja programirajo na območju drugih občin.

Trenutno je aktualna razširitev proizvodnje podjetja LEK, ki pa je programirana na območju ljubljanske občine. Pri tem pa občina Domžale ne more in ne sme ostati neprizadeta zato naj si njeni predstavniki odločno prizadevajo za razširjanje proizvodnje na območju tuk. občine, kjer že obstaja ustrezen obrat in osnovna proizvodnja. Podoben namen za razširitev proizvodnje izven občine Domžale ima tudi podjetje »Alko«. Zato naj naša občina še pravočasno vpliva na dokončno odločitev.

Potrebno je še naprej vztrajati, da se spremeni ustrezna zakonodaja, ki naj bi zagotovila občanom večji vpliv na razvoj gospodarstva, ne pa da lahko ukrepajo šele s prisilno upravo. Treba bi torej bilo zagotoviti občanom odločujočo vlogo tudi na vmesni stopnji. V zvezi s tem naj bi občinska skupščina in republiški poslanci v pristojnih republiških organih še naprej zagovarjali omenjena stališča.

Zaradi uspešnejšega in bolj enotnega nastopanja industrijskih in drugih podjetij na domačem in zunanjem tržišču bi bila potrebna večja enotnost in povezanost omenjenih organizacij. Tudi ustrežnejša in enotnejša devizna politika bi lahko zagotavljala uspešnejše nastopanje na domačem in tujem tržišču. Tudi na tem področju so potrebna še nadaljnja prizadevanja občinske skupščine, poslanec in ustreznih gospodarskih združenj.

Kot vsako leto naj bi tudi letos gospodarske organizacije predložile svetu za gospodarstvo svoje programe investicij in

plan perspektivnega razvoja za prihodnje leto. Obenem naj bi omenjeni svet pregledal tudi izvršitev letošnjega proizvodnega programa. V zvezi s tem naj bi proučil tudi vzroke, zaradi katerih postavljeni programi niso bili realizirani. Predvsem na morebitne subjektivne vzroke bi bilo treba ustrezno reagirati.

Tudi na področju kmetijstva je odprta še vrsta vprašanj, ki zavirajo njegov uspešnejši razvoj, predvsem zasebnega kmetijstva, ki se zaradi razdrobljenosti, premajhne zainteresiranosti za intenzivno in napredno gospodarjenje zaradi istočasne zaposlenosti v industriji in dru-

god itd. še vedno ne odvija v smeri naprednega gospodarjenja.

Udeleženci seje so vzeli na znanje razpravo republiškega poslanca inž. Lada Simončiča na poročilo o gibanju gospodarstva v občini, kakor tudi njegovo poročilo o poslanski dejavnosti. Podpirajo njegovo prizadevanje da republiška vodna skupnost v smislu že sprejetega sklepa tuk. skupščine izvede ureditvena dela na vodotoku Pšata in v obliki nujnih investicijskih del vrne na to območje vsaj del zbranih sredstev od plačanega vodnega prispevka.

V zvezi z informacijo o pripravi za ureditev komunalne-

ga katastra, za katerega morajo delovne organizacije v določenem roku obvezno prijaviti ustrezne naprave, je bilo ugotovljeno, da te obveznosti doslej, razen petih gospodarskih organizacij, niso izpolnile.

Glede na to je bil sprejet zaključek naj odborniki in predstavniki gospodarskih organizacij poskrbe za to, da bodo podjetja tudi v zvezi s tem izpolnila svojo obveznost.

Sicer pa je bilo to vprašanje kot tudi poročilo o gibanju gospodarstva na dnevnem redu sestanka direktorjev gospodarskih organizacij, ki je bil v začetku tega meseca.

45 let tovarne sanitetnega materiala

Pred dnevi je delovna skupnost tovarne sanitetnega materiala Domžale v dvorani komunalnega centra slovesno proslavila 45 let obstoja svojega podjetja.

Začetek tovarne je bil skromen obrat za izdelavo vate, ki ga je leta 1923 ustanovil podjetnik Kocjančič v prostorih nekdanje kartonaže. Z resnejšo industrijsko proizvodnjo se je pričelo v letu 1927, ko so postavili stroje za izdelavo vate, pri katerih je bilo zaposlenih 12 delavcev. Obrat se je pričel dopolnjevati s stroji za tkanje ovojev in stroji za tkanje gaze. V letu 1937 je bilo v podjetju zaposlenih že 50 oseb. V tistem času je hud požar povzročil veliko škodo. Ker pa je bil lastnik visoko zavarovan, je bila tovarna kmalu obnovljena in tudi razširjena. Podjetje se je sicer hitro širilo, vendar je raslo ne načrtno in brez vsake skrbi za izboljšanje delovnih pogojev zaposlenih.

Leta 1937 je v podjetju izbruhnila večdnevna stavka, ki so se je udeležili vsi delavci. Uspeh te stavke je bilo povečanje urne meze, uvedba osemurnega delavca ter izboljšanje delovnih pogojev. To je bil lep uspeh delavske enotnosti. Stavkujoči delavci pa so uživali tudi vso podporo sosednjih kolektivov, predvsem iz papirnice Količevo.

V letu 1941 je bilo v podjetju zaposlenih že okrog 100 delavcev. Istega leta je izbruhnila vojna in tovarna je postala pomemben objekt za okupatorja. Sanitetni material, ki se je tu dalje proizvajal, je bila izključna domena Nemcev. V podjetju so bile zaposlene večinoma žene, moški so bili bolj redki, zlasti pa oni, ki so ostali v tovarni do konca vojne. Mnogi izmed njih, pa tudi žene so šli v partizane in je šest od njih žrtvovalo svojega življenja. Delavke in delavci, ki pa so ostali v podjetju, so se zavedali svoje dolžnosti do narodnoosvobodilne vojske in or-

ganizirano sodelovali pri dobavi sanitetnega materiala za borce NOV.

1946. leta je prišlo podjetje v last splošnega ljudskega premoženja. Število zaposlenih se je v letih po vojni naglo dvignilo in sicer od 70 v letu 1946 na 240 v letu 1947. Po nacionalizaciji se je takoj izvršila obnovitev in izpopolnitev belilnice, ki je bila do tedaj skromno opremljena in še to z majhnimi zmogljivostmi. Strojni park pa je delno dopolnjeval s starimi stroji, ki so jih izročila druga tekstilna podjetja ali od likvidiranih manjših podjetij.

Prelomnica v življenju podjetja je nastala z uvedbo delavskega samoupravljanja, jeseni 1950. Pridobljene izkušnje delavcev na delovnih mestih in njihova visoka zavest, je izvoljenim predstavnikom omogočala vzbuditi ustrežajočo iniciativo pri upravljanju podjetja. Trezno in objektivno so ocenjevali vse naloge in probleme, ki so v tedanjem času bile postavljene pred podjetje. Te naloge ni bilo lahko reševati. Delali so v treh izmenah razen konfekcije, koder so delali le v dveh. Često je bilo zelo pereče vprašanje nabave surovin in ostalega reprodukcijskega materiala.

V letu 1955 se je povečala zmogljivost tkalnic z obratom v Študi. S kupljenimi stroji so povečali proizvodnjo gaze za tretjino.

Dotrajani stroji, neprimerni prostori, nepopoln in neurejen tehnološki proces, slabi delovni pogoji delavcev in nezmožnost zadovoljiti tržne zahteve, je vodilo podjetje leta 1955 k izdelavi celotne rekonstrukcije tovarne.

S pomočjo le težko odobrenega posojila so lahko pristopili k rekonstrukciji tovarne v septembru 1957 in 30. septembra 1959 pričeli z rednim obratovanjem. Vsi napor in trud, vložen v to delo, so bili poplačani s tem, da so dobili novo, mo-

derno, v tehnološkem oziru sodobno urejeno tovarno.

Kot primer naj navedemo, da je znašala vrednost osnovnih sredstev pred rekonstrukcijo 60.300.000 S din, po rekonstrukciji pa 300 milijonov S din. Fizični obseg proizvodnje se je že prvo leto po rekonstrukciji dvignil za 88 %.

njo filtrov za cigarete po licenčnem postopku CSF, kar je danes že zgodovina, saj sedaj delajo filtre iz celuloznega acetata po postopku Eastman Kodeks; delno modernizacijo in avtomatizacijo konfekcije, popolno avtomatizacijo in modernizacijo belilnice.

Kaj pa v prihodnje? Načrtov je veliko: gradnja nove mikal-

Na proslavi so bili številni člani delovne skupnosti nagradjeni s praktičnimi nagradami in pohvalami za dologoletno delo v podjetju

Po izvršeni rekonstrukciji so se posvetili izpopolnitvi asortimana, povečanju produktivnosti dela in ekonomičnosti poslovanja. Uvedena je bila proizvodnja filtrov za cigarete, edini tovrstni obrat v Jugoslaviji, nadalje proizvodnja lepljivih obližev v kooperaciji z inozemsko firmo. Uvedli so tudi številne druge izdelke, koristne v zdravstveni službi in za osebno higieno.

V letu 1963 so pridobili novo tkalnico, novo skladišče in nadzidali še za eno nadstropje za konfekcijo. Vse to z lastnimi sredstvi. Začrtani 7-letni plan podjetja so skoraj v celoti izpolnjevali.

Naj omenimo samo proizvod-

nice, skladišče surovin in gotovih izdelkov, nakup strojev, ki so potrebni za nadaljnjo modernizacijo proizvodnega procesa in dvig kvalitete izdelkov.

Poleg teh nalog nenehno skrbijo tudi za boljše počutje delovnega človeka v kolektivu, posvečajo skrb za izobraževanje kadrov in štipendiranje mladih ljudi, da bi tako dvignili strokovni nivo zaposlenih in omogočili modernejšo poslovno politiko.

Prizadevnemu kolektivu izražajo ob njegovem jubileju uredništvo občinskega poročevalca svoje najboljše želje v imenu vseh občanov.

J. R. — T. L.

Trije požari iz malomarnosti

Nekaj po 9. uri dne 14. nov. 1968 se je oglasila gasilska sirena na stavbi PM Domžale, ki je dala znak, da se je v Domžalah ali njihovi okolici pripetilo nekaj nenavadnega. Nekaj trenutkov pred tem je uslužbenka pošte iz Radomelj telefonično obvestila PM Domžale, da je nastal večji požar na gospodarskem poslopju Cirila JERMANA v Radomljah št. 68.

Ko sirena še ni utihnila, se je z avtomobilom s postaje milice odpeljala patrulja, da ugotovi vzrok požara in po potrebi tudi nudi pomoč. Patrulja pri ugotavljanju vzroka požara ni imela težkega dela. Sam posestnik Ciril Jerman je povedal tole: »Nekako ob 9. uri ali malo prej sem napravil šop slame, katero sem zažgal v hlevu z namenom, da požgem muhe, ki so bile na stropu hleva. To deo sem opravił že vsakrat. Vse je šlo dobro, ko pa sem prišel do manjše odprtine, ki je na stropu hleva, so se najprej vžgale pajčevine. V tem trenutku pa sem zaslišal, da se je vnelo seno, ki sem ga imel na podstrešju. Požar sem hotel sam pogasiti, vendar mi to ni uspelo.«

Po ugotovitvah komisije je zgorelo okoli 7 000 kg sena in celotno ostreže gospodarskega poslopja. Da ni nastala še večja materialna škoda, se je zahvalil PGD Radomlje, ki je pravočasno interveniralo in požar lokaliziralo. Pohvaliti je tudi člane PGD Domžale, ki so kmalu po danem znaku prišli na pogorišče, vendar njihova intervencija ni bila potrebna. Opravili so le nekaj manjših del.

Skoraj v istem času kot v Radomljah je nastal požar v podjetju NOVOPREM Domžale obrat KRAŠPE pri Moravčah. Delavka Ivanka RESNIK, stara 16 let je tega dne delala v lakirnici. Z mokrimi rokami od laka je šla kuriti peč, ki se kuri

z dvoriščne strani. V trenutku, ko je odprla peč, so se ji vnele roke. Z gorečimi rokami je najprej stekla po dvorišču nato pa v prostor, kjer lakirajo polizdelke. Lakirnica je bila nasičena plinov NITROLAKA in je v tem trenutku, ko je vstopila, prišlo do manjše eksplozije in goreti so začeli vsi polizdelki, ki so bili v prostoru.

Komisija, ki je prišla na kraj požara, tudi lokrat ni imela težkega dela z ugotavljanjem vzroka požara. Ivanka RESNIK je bližnji sosed takoj z avtomobilom odpeljal v ZD Domžale, od koder je bila poslana v bolnišnico. Dobila je močne opekline po rokah. Tudi v tem primeru gre posebna pohvala gasilcem PGD Krašče pri Moravčah za pravočasno intervencijo. Kajti tu bi lahko nastala več deset milijonska škoda. Kljub uspešni intervenciji pa znaša ta še vseeno ca. 4.000.000 S din.

Nekaj po 16. uri istega dne so morali gasilci iz Mengša in Loke pri Mengšu intervenirati v Loku pri Mengšu pri posestniku JANKOVIČU. V kuhinji, kjer kuhajo hrano za prašiče, je prišlo do manjšega požara. Zaradi nepazljivosti je iz kuršča padlo nekaj ogorkov, ki so vžgali smeti in nato deske, ki so bile v neposredni bližini. V tem primeru je bila škoda sicer minimalna, bila bi pa lahko večja, če ne bi bilo pravočasne intervencije.

Iz vseh teh primerov lahko ugotovimo, da je povsod nesreč botrovala malomarnost ali nepoučenost. Kajti Ivanka RESNIK bi morala biti poučena, da se s takimi rokami nikakor ne sme hoditi okoli ognja, najmanj pa da bi nakladala gorečo peč. V prvih dveh primerih je bila celotna zadeva oddana občinskiemu javnemu tožilstvu, ki bo presodil ali gre za kaznivo dejanje ali ne. Kolikor bo ugotovil, da

Srečal sem ga na cesti. V rokah je spretno sukal lopato, ki jo je od časa do časa zamenjal s krampom in samokolnico. Nasipal je še zadnje metre ceste, ki sodijo v njegov rajon. Čeprav je ura že odbila tri in se je kazalec na uri vse bolj in bolj pomikal proti četrti, je zabrundal skozi zobe: »Se teh nekaj metrov bom danes posul, prej ne grem domov!«

To je bil prvi stik s Francem Rokavcem, ki ga vaščani še najbolj poznajo pod domačih imenom Kobivšek. Sicer pa, kako ga ne bi poznali, saj že vrsto let vzorno skrbi za vse ceste in poti, ki jih vaščani uporabljajo in s katerimi upravlja krajevna skupnost Peče.

In, ko sem ga pohvalil, da so ceste, za katere skrbi on, daleč najboljše na Moravškem, se mu je razjasnil obraz in postal je zgovornejši.

Pogledal me je izpod čela in zatrdil: »Kadar delam, naredim za dva in če verjameš ali ne, kadar pridem do dobre kačje sline, si je privoščim tudi za dva!«

Obrnil je težke roke, da so se pokazale diani, posejane z debetimi žulji in v obdelanih dlaneh so se pokazale globoke razpoke. Obrnil je še enkrat roki, kot bi hotel povedati — kaj neki ti bom pravil — naj one povedo, kako so skrbele za deset otrok, dvanaest ust. In, kakor bi se prebudil iz sanj, je ves vzhičen vzkliknil: »Da, deset otrok je bilo, danes si jih večina že služi svoj kruh, nekateri imajo že svoje družine!«

France pa je v dobrih odnosih tudi z vsemi vaškimi otročaji, saj pogosto priteče za njim ta ali oni in zakliče: »Stlic, cukla!« Seveda se redkokdaj zgodi, da bi bil žep prazen.

Moravške ceste

VCERAJ...

Stojim sredi Moravč — že teden ali dva neprestano dežuje. Promet je gost — iz jam, napolnjenih z deževnico brizgne vsak mimovozeči avtomobil hladno in umazano prho na mimoidoče. Pešci se jezijo, ko jim sili pri gležnjih blato v čevlje. Ponavlja se ista pesem iz dneva v dan, iz leta v leto — ob deževju blato, ob suhem vremenu pa oblaki prahu, ki se dvigajo, pa zopet padajo. Prah sili v usta, se useda na stekla oken, najde vsako špranjo — prah povsod kamor se obrneš, kamor pogledaš.

Tako se verjetno spominjajo Moravci tisti, ki so jih obiskali pred leti, morda še celo tisti, ki so bili tam še pred dobrim mesecem.

DANES...

Vozila skoraj neslišno vozijo mimo hiš. Nobene jame, o blatu ni sledu, o prahu še manj. Cesta je gladka — kot kača se vije temna asfaltna preproga prek vasi. Ze sredi klanca tik pokopališča se začne in pelje tja do šole, zdravstvenega doma, do trgovine in zopet proti Trzinu. Ponekod so že urejene in utrjene bankine, drugod hodniki za pešce. Moravče so zopet spremenile podobo. Slika vasi se je umaknila podobni mesta.

Pred trgovino in na dvorišču šole je živčav. Kofalkarji se zbirajo, vozijo, plešejo, tekmujejo, nekateri se postavljajo že s celimi akrobacijami.

»Kar sam teče,« je rekla ženska, ki je vlekla za seboj vo-

gre za kaznivo dejanje, se bo pač moral nekdo zagovarjati pred sodiščem, ki bo izreklo zadnjo besedo. Vsem občanom pa naj velja opozorilo: NE IGRAJ SE Z OGNJEM!

D. Korošec

ziček. »Kako vse drugače je danes kot pred mesecem dni. V copatih grem lahko v trgovino; ja, ja vse drugače je sedaj, ko je cesta lepa in brez lukenj!«

»Hm, pa ti fantje, ki so delali ceste, kako so bili pridni. Pa njihovi stroji, kar v nekaj dneh so ceste preorali, utrdili in razvaljali asfalt...«

No, fantje so odšli, strojev ni več. Ostala pa nam je cesta — sivi asfaltni trak, ki nas ne bo zapustil, seveda ne, saj je naš prijatelj.

IN JUTRI...

Sedaj manjka Moravčanom samo še sodobna cestna povezava do Krtine, da bo asfaltni trak povezoval Moravško dolino s svetom. Takrat se bo v to dolino pripeljal marsikak turist, ki se je doslej odrekal občudovanju lepote, ki jih je ustvarila narava v tem kotičku naše občine. Tisti čas pa je že zelo blizu, saj ga pričakujemo, verujemo vanj in slutimo, da bo kmalu prišel!

Ante Petelin

To je Franc Rokavec, po domače Kobivšek

Težko se bom ločil od krampa in lopate

Srečal sem ga na cesti. V rokah je spretno sukal lopato, ki jo je od časa do časa zamenjal s krampom in samokolnico. Nasipal je še zadnje metre ceste, ki sodijo v njegov rajon. Čeprav je ura že odbila tri in se je kazalec na uri vse bolj in bolj pomikal proti četrti, je zabrundal skozi zobe: »Se teh nekaj metrov bom danes posul, prej ne grem domov!«

To je bil prvi stik s Francem Rokavcem, ki ga vaščani še najbolj poznajo pod domačih imenom Kobivšek. Sicer pa, kako ga ne bi poznali, saj že vrsto let vzorno skrbi za vse ceste in poti, ki jih vaščani uporabljajo in s katerimi upravlja krajevna skupnost Peče.

In, ko sem ga pohvalil, da so ceste, za katere skrbi on, daleč najboljše na Moravškem, se mu je razjasnil obraz in postal je zgovornejši.

Pogledal me je izpod čela in zatrdil: »Kadar delam, naredim za dva in če verjameš ali ne, kadar pridem do dobre kačje sline, si je privoščim tudi za dva!«

Obrnil je težke roke, da so se pokazale diani, posejane z debetimi žulji in v obdelanih dlaneh so se pokazale globoke razpoke. Obrnil je še enkrat roki, kot bi hotel povedati — kaj neki ti bom pravil — naj one povedo, kako so skrbele za deset otrok, dvanaest ust. In, kakor bi se prebudil iz sanj, je ves vzhičen vzkliknil: »Da, deset otrok je bilo, danes si jih večina že služi svoj kruh, nekateri imajo že svoje družine!«

France pa je v dobrih odnosih tudi z vsemi vaškimi otročaji, saj pogosto priteče za njim ta ali oni in zakliče: »Stlic, cukla!« Seveda se redkokdaj zgodi, da bi bil žep prazen.

Na koncu mi povejte še recept za dobro vzdrževano cesto!

Zelo preprost je. Krajevna skupnost sklene z najugodnejšim ponudnikom pogodbo o dobavi gramozu in ga tudi pravočasno postavi na cesto, jaz pa ne pustim, da bi cesta klicala cestarja, ne čakam, da se izteče delovni čas — kadar je potrebno, delam toliko časa, da je cesta urejena. No, kadar vidim, da manjka tu in tam gramoz, zaprežem svojo kobilico in hajd v »pruho«, nakopljem in pripeljem dvakrat ali trikrat. Tudi pozimi morajo biti ceste vedno nared — zorane in pravočasno posute.

»Od cestarja je pogosto odvisen neoviran in varen promet,« je dejal Kobivšek, preden sva se razšla.

»Sicer pa, za seboj sem že pred leti pustil Abrahama in na pomlad pričakujem pokoj. Takrat se bom spočil, sedaj za počitek ni časa. Po pravici ti pa povem, da se bom težko ločil od krampa in lopate in od ceste, s katero sem vrsto let živel!«

Tone Turšič

Novemu glasilu »Termita« na pot

Novembra letos je izšla prva številka glasila delovnega kolektiva »Termit« iz Domžal. Njegovo začasno ime, tako izjavlja uredniški odbor, je: DELAVEC DELAVCU.

Teško je oceniti »noovorojenca«, strinjamo pa se z urednikom lista tovarišem Marjanom SLAVCEM, ko piše v uvodni besedi, da naj bi list izpolnil vrzel, ki je v kolektivu prisotna zavoljo treh krajevno ločenih lokacij, kjer so enote njihovega podjetja. Prav gotovo bo odslej povezava boljša in delovno dogovarjanje lažje, saj se bodo v listu oglašali eni in drugi ter vsi prizadeti obveščali vse, kaj je novega in kaj je sklenjeno.

Pomembna je obenem ugotovitev, da je obveščenost članov delovnega kolektiva pogoj za soodločanje, informiranost pogojuje samoupravljanje.

Ocena prve številke je pristransko delo. Zdi se, da je v uvodni besedi urednika povedano vse, morda celo preveč. Inženir Bačer je predočil delovni program. Veljalo bi ga oplemenititi s številkami ker je tako laikom lažje razumeti, zakaj se z nekim delom pričinja in drugo opušča. Intervju urednika z nekaterimi sodelavci je dober in bi ga vzpodbudil v tej zvrsti, da tako nadaljuje.

Naj mi urednik tovariš Slevce ne zameri, toda v prvi številki je dal prednost kulturno-zgodovinskemu obeleževanju, obenem pa prezrl družbeno-politične organizacije v podjetju, ki bi jih verjetno le veljalo omeniti. Pričakujemo, da se bodo njihovi predstavniki ali člani že v prihodnji številki oglasili.

Prva številka glasila »Delavec delavcu« je izšla na 15 str-

neh. To ni malo za pionirsko delo. Vsaka naslednja številka bo boljša. Z veseljem zalo ugotavljamo, da so člani delovnih kolektivov prav na našem področju vedno bolj obveščeni. Za Konoplanom, katerega izdaja delavski svet v Induplati od leta 1952 ter Tosama (Vir), in Kemilaka (Kemična Domžale) je omenjeni list četrti. V nekaterih kolektivih se že dolgo pripravljajo, da bi omogočili boljše obveščanje svojih članov, pa žal razen dobre volje, še niso ničesar pokazali.

Znano je, da izdaja v Sloveniji 254 kolektivov svoja glasila. Nekatera izhajajo 14-dnevno druga mesečno. Skupna naklada vseh listov je 300.000 izvodov.

Večina je ciklostiranih, mnoga so tiskana v ploskem tisku, nekatera pa celo v rotacijskem. Ko nam bo znano, v kakšni nakladi izhajajo »Delavec-delavcu« bomo lahko rekli, da je skupna naklada v Sloveniji za toliko večja. Prihodnjič pa bi kazalo narediti za domžalsko občino pregled o tem, v katerih kolektivih izdajajo svoja glasila, od kdaj in v kakšni nakladi. Pisec bi lahko primerjal, kako list ocenjujejo tisti, ki jim je namenjen.

Naj zaželim z željo, da bi urednik tovariš Slevce s svojim odborom smelo nadaljeval začeto delo, ki je lahko tistim, ki so močnejši za zgled.

O. L.

Prijetno boste SILVESTROVALI v restavraciji V-le-blagovnice in v vseh prostorih domžalske hale
Rezervacije sprejema trgovsko podjetje NAPREDEK v vseh poslovalnicah

Nemci v ofenzivi

V gozdu nedaleč od Zlatega polja je taborila terenska četa, v kateri so bili predvsem starejši možje, žene in otroci. Ta četa je pomagala zbirati hrano in druge potrebne stvari za partizane. Kamniški bataljon je taboril v gozdu nad Kravjim brdom in naenkrat smo zaslišali močno in dolgotrajno streljanje z mitraljezi in puškami. Se slutili nismo, kaj se v tem trenutku dogaja v doslej mirni dolini.

Cez dobre pol ure pa je prihitel k nam Lado. Bled in oblit z znojem ter zasopel skoraj ni mogel do besede, samo: »Napa-deni smo!« je izdaval. Takoj je odšla patrolja z njim, da ugotovi, kaj se je zgodilo s terensko četo, katero so imenovali tudi »civilna«.

Zvečer se je patrolja vrnila in sporočila, da so Nemci nepričakovano napadli terensko četo in da jih je po skrivni stezi pripeljal izdajalec Mihovec. Četa je bila tako presenečena, da se je le redkim posrečilo uiti. Nekaj je bilo ranjenih, nekaj mrtvih, v splošnem pa četa ni bila borbena, saj je v njej bilo vse, kar bi bilo operativnim edinicam v breme. Nekaj ljudi iz te čete so Nemci zajeli in odpeljali...

Devetletni partizanček Poldi je z ranjeno materjo ušel in se z njo skrtil med majhnimi borovčki, kjer se mu je ob no-gah zgrudila. Bila je zelo težko ranjena v trebuh. Poldi jo je tolažil in sam ni vedel, kaj naj stori. Čeprav je bil majhen, se je le zavedal, kaj je z njo in bilo mu je hu-do.

Mati ga je prosila za vodo in ni pomišljala, čeprav so bili Nemci vse okrog. Vzel je partizansko kapo in v njej prinesel ranjeni mami vode. Mati mu je umrla prav na njegov rojstni dan. Že takrat je sklenil, da se bo Svabom maščeval in da bo hraber borec.

Sovražnik je znova pošiljal močne policijske in druge okrepitve in na vse načine zasledoval partizansko četo. Pri tem delu je izkoristil domače izdajalce, ki so se preoblekli v raztrgance in vohunili po partizanskih krajih.

Iz doline so bili obveščeni, da se pripravljajo nova hajka in zato se je četa premaknila s starih položajev v Čela za Bre-

zovico. Ker je preko noči padal dež, je bila dolina zjutraj pokrita z gosto meglo. Ta dan se je pisal v koledarju kot drugi november 1942.

Dva stražarja sta budno pazila na vse da bi četo kdo ne presenetil in Mirko je res opazil, nekako premikanje grmovja. Napenjal je oči in šele, ko je bilo tisto premikanje čisto blizu, je razločil zelene uniforme. Nemci! V trenutku je pomeril s puško in sprožil, a takoj zatem se je že usula toča krogel v taborišče v treh smereh. Bili smo obkoljeni in nemški avtomati in mitraljezi so regljali brez prestanka. Pri tem je bil Mirko ranjen v roko. Četa je bila v trenutku na položajih in uspelo nam je prvi napad odbiti vendar dolgo se ni mogla upirati tolikšni premoči sovražnika. Edina možnost je bila preboj in ta je bil mogoč po sovražnikovi poti v dolino, katere še ni utegnil zapreti. Četa se je začela spuščati navzdol in zadnja sva zapuščala položaje s Tilom. V ozki grapi je sikal ogenj z vseh strani in Tilo je obležal — negiben, za njim pa še Janez. Nisem jima mogel pomagati, saj zanju pomoči sploh ni bilo več. Poleg tega pa sem še prejšnji dan mitraljez oddal Pavlu. Če bi ga še imel, bi drago plačali smrt dveh tovarišev, ali pa bi do tega niti ne prišlo. Pavle pa je bil z mitraljezom daleč...

Skril sem nahrbtnik v grmovje in se previdno plazil v desni hrib, a naenkrat sem se znašel na čistini. Le praprot je sem in tja dvigala svoja stebela s košatimi listi. Kljub temu sem bil hvaležen tej brezpomembni bilki, kajti do neke mere je meni le nudila kritje. S hriba navzdol pa je neusmiljeno tolklo nekaj avtomatov in mitraljezov na čistino in listi praproti so frčali vse okrog. Začutil sem pekočo rano pod kolenom, streljanje pa je bilo čedalje hujše. Pomikal sem se nekaj časa naprej, nekaj časa nazaj, takrat pa sem zopet dobil nov strel v nogo. V glavi mi je šumelo in samo to sem razmišljal, da je bolje, da si vzamem življenje, dokler sem še pri moči, da me ne bi nezavestnega dobili v roke Nemci in s tem še živega. Vzel sem edino bombo v roke in bil pripravljen. Vseeno pa sem se dvignil in s

težavo dosegel vrh hriba, kjer Nemcev še ni bilo. Prekotatil sem se po strmini v grapo in zopet lezel dalje. Dospel sem do debele jelke in se sezul. Polagoma in prav rahlo sem ovijal rani in pri tem bolj ogle-doval okolico kot rani, ki sta bili zelo pekoči. Obstal sem in strmel v dolino, kjer je kakih trideset korakov izpod mene šlo pet Nemcev. Pogovarjali so se zelo živahno in med tem nihče ni opazoval hriba. Najhujše je torej prešlo in ko so se oddaljili, sem splezal na jelko in prebil v njenih krošnjah do večera. Hladen veter je zavel po vrhovih dreves in mraz me je začel tresti. Po grmovju pa so zopet stikali Nemci in iskali skrite ali ranjene partizane. Prepirali so se med seboj in zdelo se mi je, da nekateri med njimi niso za to preiskovanje. Ko so se ti malo oddaljili, sem znova zaslišal nemško govornico »da bi jih hudič odnesel« sem si mislil. Začelo se je mračiti, ura na zvoniku na Pšajnovici pa je odbila pet udarcev. Počasi in nadvse previdno sem se spuščal navzdol. Obstal sem v oblačni noči sam na hribu, le sova je sem in tja zaskvikala, pred mano pa je bila zelo težavna pot...

Sklenil sem, da se bom prebijal po najtežjih terenih, ki so nekaj veljali za nedostopne, samo da se izognem sovražniku. Večji del poti sem se plazil po vseh štirih, kot se temu reče in prišel precej daleč pod Zlato polje. Čutil sem kot da mi je nekdo za hrbtom, zato sem se skrtil in se potuhnil v travo. Dve temni postavi sta šli mimo mene in šepetaje tudi odšli. Tiščal sem se k zemlji, da me ne bi opazila in izginila sta v temi.

Nadaljeval sem pot, ki me je zelo utrujalo, poleg tega pa sem bil tudi ranjen. Plazil sem se pod Trnovčami in dalje proti Trnjavi. Ze se je začelo daniti in z zadnjimi močmi sem se priplazil k Lipovškovi na zvezo, ta terenska zveza pa je delovala brezhibno. V četrto ure so pripela Maseljnova dekleta in me naložila na nosila. Janez pa je dal kot okrepilo še šilce žganja, katero je povzročilo meni daljšo omotico. Zbudil sem se pozno popoldne na varnem pod vasjo Znojile.

Franc Avbelj-Lojko

50 - letnica tovarne TOKO

V teh dneh praznuje kolektiv domžalske tovarne TOKO 50-letnico svojega obstoja. Istočasno pomeni letošnje leto tudi 50-letnico izdelovanja usnjene galanterije, ki so jo prvič v Jugoslaviji začeli izdelovati v Domžalah. Torej kar dva jubileja hkrati. Če posežemo na kratko v historiat tovarne, vidimo, da je začetek kolektiva v individualni dejavnosti Franca Zorna v Ljubljani (začel je izdelovati nahrbtnike), ki je sčasoma svojo proizvodnjo po prvi svetovni vojni razširil, ko se je leta 1937 naselil v Domžalah, v nekdanji slamninarski tovarni, kjer je tovarna še danes. Tovarna ima dva obrata. Enega v centru Domžal, drugega pa v Studu, ki je bil tovarni priključen leta 1945.

Po podatkih, ki nam jih je posredoval direktor tovarne tov. JANKO JANŠA, se je podjetje zlasti razvilo po letu 1952, ko je izvoz na zahodno tržišče predstavljal do 40% celotne letne proizvodnje. V okviru teh 40% so 95% predstavljali izdelki iz gladkega svinjskega galanterijskega usnja, ki so tovarno Toko predstavili po vsej Evropi in ji priborili v usnjarskem svetu velik renome. Gladko svinjsko galanterijsko usnje, ki je v preteklosti spadalo med plemenita usnja, je pred nekaj leti izgubilo modni primat, uveljavil pa se je velur. To je izredno prizadelo tovarno in njen izvoz na zahodno tržišče, ta je do leta 1965 padel celo na 15% proizvodnje. Za tako stanje je bil deloma kriv padec kvalitete svinjskega usnja, dejstvo pa je bilo, da je bila na ta način za

nekaj časa izgubljena osnovna kvaliteta za izvozne izdelke.

Trenutno se je dejavnost presmerila v izdelke iz govejega, telečjega, pa tudi umetnega usnja. Na tem področju je konkurenca izredno močna, saj so podjetja iz Italije, Francije in Zahodne Nemčije še kako močan konkurent pri plasmanu izdelkov na tržišče. Kljub vsem naštetim težavam pa so perspektive za bodočnost tovarne dobre, saj so bili doseženi rezultati, ki dajejo realne izgleda, da se izvoz v prihodnjih nekaj letih spet poveča na 30—50% proizvodnje.

Razumljivo je, da kljub vsemu je in ostane poglavitna dejavnost tovarne skrb za domače tržišče. »TOKO« je v preteklih letih na beograjskem sejmu mode pobral vse Zlate košute iz usnjarske stroke, kar dokazuje visoko kvaliteto izdelkov. Čeprav je tudi konkurenca na domačem trgu iz dneva v dan večja, za bodočnost kolektiva ni bojazni. Za prihodnost si je postavil nalogo, da predvsem z enakim številom zaposlenih delavcev poveča proizvodnjo, ki se naj predvsem pokaže na povečanem izvozu. Tovarna si precej obeta tudi od poslovnega sodelovanja z nekaterimi domačimi podjetji (predvsem Galantom iz Ljubljane), kar vse da soditi, da je 860 članski kolektiv, ki te dni praznuje dva jubileja na najboljši poti k še večjim uspehom.

Slavlencu gredo ob obeh jubilejih seveda tudi čestitke Občinskega poročevalca.

M. Brojan

Redno nas obiskujete

Ze večkrat so nas oskrbovance doma počitka v Mengšu obiskali pionirji in mladinci glasbene in osnovne šole Mengeš kakor tudi pomladkarji Rdečega križa Mengeš. Spomnili so se nas tudi ob dnevu republike 29. novembra, nas obiskali in nam priredili nadvse pester pristrčen kulturni in glasbeni spored. Nekateri izvajane točke, posebno nastop s simboličnimi vajami pionirk in nastop pionirke in pionirja s pesmijo, »Al me boš kaj rada imela«, zaslužijo še posebno priznanje.

Presenetil in razveselil pa nas je s svojim obiskom tudi moški oktet tovarne zdravil Mengeš.

Nastopajočim se vsi oskrbovanci iskreno zahvaljujemo in jih vabimo, da nas še obiščejo.

Anica Pavlič

Nastop na reviji v Kranju

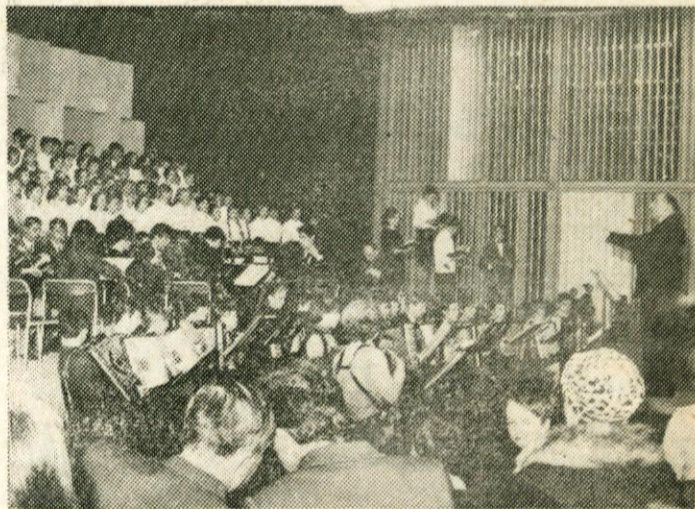
V sredo 4. decembra 1968 so na republiški reviji solistov in ansamblov v Kranju nastopali tudi učenci Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale.

Marko Zupan je na violini zaigral Baklanova: Mazurko in Khelov: Valček, godalni orkester zavoda je pa pod vodstvom Jakoba Černeta zaigral tri stavke iz Suite za klavir in godala Tomaža Habeta. Največ aplavza pa je požela najmlajša izvajalka, petletna Urška Mihelčič, ki je na violini zaigrala Gluckov: Veseli ples in Bachovo: Gavoto.

Za sodelovanje na tej republiški reviji je Zavod za glasbeno izobraževanje Domžale prejel od Društva glasbenih pedagogov Slovenije kot priznanje plaketo.

T. Tavnikar

Proslava Dneva republike v Domžalah

Hala domžalskega komunalnega centra je že pričela služiti svojemu namenu in to tudi v zimskih mesecih, kajti sedaj je tudi lepo ogrevana. Stoli, ki jih je sedaj za dobro polovico dvarane, so bili za proslavo 29. novembra vsi zasedeni, pa še precej obiskovalcev je moralo stati. Na proslavi je najprej spregovoril republiški poslanec prof. Cene Matičič, ki se je v svojem govoru predvsem spominjal

drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu pred 25. leti, na katerem so bili postavljeni temelji nove Jugoslavije. Program, oz. recital, ki ga je za to priliko sestavil Andrej Zajc, so izvedli recitatorji — dijaki Tehniške srednje usnjarske in galanterijske šole, pevska zborova I. osnovne šole in osnovne šole Vencelj Perko iz Domžal, ter velik orkester zavoda za glasbeno izobraževanje v Domžalah. Prireditelj je lepo uspešna.

Zapuščene Groblje

Tudi v našem časopisu je bilo že precej napisanega o grobljski cerkvi in prelepih J.lovskovih freskah, vložena je bilo veliko denarja za restavriranje teh umetnin menceškega rojaka, izgleda pa, da nikdar ne znamo pritegniti obiskovalcev, da si te umetnine tudi ogledajo. Ena od oblik za popularizacijo te naše kulturnozgodovinske znamenitosti bi bila tudi prirejanje koncertov klasične glasbe.

Pred kratkim je sicer organiziral Klub ljubiteljev klasične gramofonski koncert glasbe starih mojstrov Beethovna, Čajkovskega in Händla. Toda koncerta ni bilo, ker ni bilo obiskovalcev. Le delno opravičilo za to

je dejstvo, da je bilo izredno slabo vreme

V cerkvi je bilo že nekaj uspelih koncertov in bi s tem ne smeli prenehati. Ključ je sedaj lahko dobiti na oddelku Biološke fakultete, bivši Višji gospodinjinski šoli v Grobljah. Tu imajo tudi lepe fotografije fresk, ki jih je založil Zavod za spomeniško varstvo v Kranju. Upajmo, da bo vse to obiskovalcem dosegljivo. Potreben bi bil še dober vodič, opozorilne table na zvezni cesti in cesti, ki pelje proti Kamniku, ki bi turiste usmerjale v Groblje, koncerti in še marsikaj, med drugim tudi okolice, da bi Groblje zopet zaživele!

T. Ravnikar

STANOVANJSKO PODJETJE DOMŽALE obvešča vsa društva in ostale uporabnike, ki nameravajo v letu 1969 uporabljati Hala Domžale, da sporočijo svoj program do 15. I. 1969 na naslov:

Stanovanjsko podjetje Domžale, Kolodvorska ulica št. 6. I. nadstropje.

Kasnejše prijave bomo upoštevali samo, kolikor bodo prosti termini.

Stanovanjsko podjetje
Domžale

Proslava Dneva republike v kino dvorani v Mengšu

Kar veselje je bilo pogledati polno dvorano kulturnega doma v Mengšu na proslavi 29. novembra, kajti vse prevečkrat sem bil že priča, da je bila ta dvorana pri raznih kulturnih prireditvah precej prazna. Največ je bilo seveda mladine, ki je prišla poslušati svoje vrstnike, saj je največ nastopajočih bilo iz njenih vrst.

Najprej je spregovoril ravna-

telj osnovne šole Mengeš, Roman Maligoj, sodelovali pa so še mengerska godba, mladinski zbor osnovne šole Mengeš, recitatorji, skupina učenk, ki je izvajala simbolične vaje, učenci glasbene šole, na koncu pa še vokalni oktet in instrumentalni trio ter tercet Tovarne Lek iz Mengša. Poslušalci so zadovoljni zapuščali dvorano.

T. Ravnikar

Velika pridobitev za Zlato polje in Češnjice

Po dvehletnih prizadevanjih samoupravnih organov osnovne šole JANKO KERSNIK na Brdu, skupščine občine Domžale ter prizadetih občanov Zlatega polja in Češnjic je bil s 5. septembrom organiziran prevoz učencev višjih razredov podružničnih šol Zlato polje in Češnjice na popolno osnovno šolo Brdo. Iz Zlatega polja prevažajo učence od 4. do 8. razreda tovariš Jože ČOKAN z iastnim kombijem, iz Češnjic pa tovariš Janez JARC do Blagovice s kombijem, ki ga je kupila temeljna izobraževalna skupnost Domžale. Od Blagovice do Lukovice pa se učenci vozijo z rednim šolskim avtobusom.

Z uvedbo teh prevozov je vsem učencem Črnega grabna omogočeno šolanje v enakih pogojih in dana možnost, da vsi končajo osnovno šolo na popolni osnovni šoli. S tem pa je tudi dana možnost, da se vsi učenci lahko odločijo za nadaljevanje šolanja na srednjih šolah ali da neovirano nadaljujejo usposabljanje za poklic v strokovnih šolah.

Z uvedbo prevozov je tudi konec nemogočih razmer zlasti v Češnjicah, ko sta dva učitelja poučevala učence od 1. do 8. razreda. Ena tovarišica je imela v oddelku učence treh razredov, drugi tovariš pa celo učence petih razredov. Mislim, da ni treba posebej poudarjati, koliko truda in naporov mora učitelj v takih oddelkih vložiti, da lahko učencem posreduje vsaj minimalno znanje.

V šolskem letu 1968/69 je v Zlatem polju samo en kombinirani oddelek 2. in 3. razreda, na Češnjicah pa tudi en oddelek,

kjer pa bodo v letošnjem in prihodnjem šolskem letu združeni trije razredi. Vpisovanje v 1. razred bo na teh šolah odšlej vsako drugo leto, ker je število otrok majhno, tako da bosta v oddelku samo še dva razreda, kar bo olajšalo delo učitelju in bo doseženo večje znanje učencev.

Jasno je, da je uvedba prevozov na teh dveh relacijah povečala izdatke temeljne izobraževalne skupnosti, kar narekuje staršem teh 36 učencev, da to upoštevajo in omogočijo učencem redno obiskovanje pouka v prepričanju, da koristijo s tem sebi, svojim otrokom in ne nazadnje skupnosti, ki potrebuje vedno bolj izobražene ljudi na vseh delovnih mestih.

Uvedba prevozov učencev na teh dveh relacijah pa nalaga krajevnima skupnostima Zlato polje in Češnjice obveznost, da bosta redno vzdrževali cesti iz Zlatega polja do Brda in iz Češnjic do Blagovice.

Zlasti v zimskih mesecih bodo nastopile težave, ko bo treba sproti plužiti in redno posipati cestišče, sicer bo vožnja zelo nevarna. V najbližji prihodnosti pa bo treba tudi pristopiti k odpravi nekaterih ostrih in nevarnih ovinkov na cesti Brdo—Zlato polje.

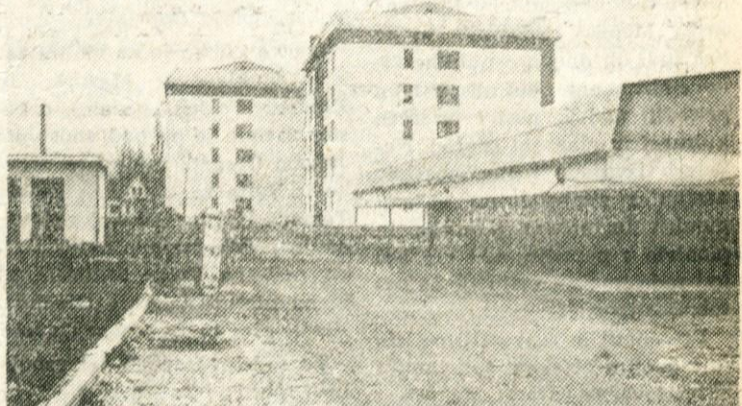
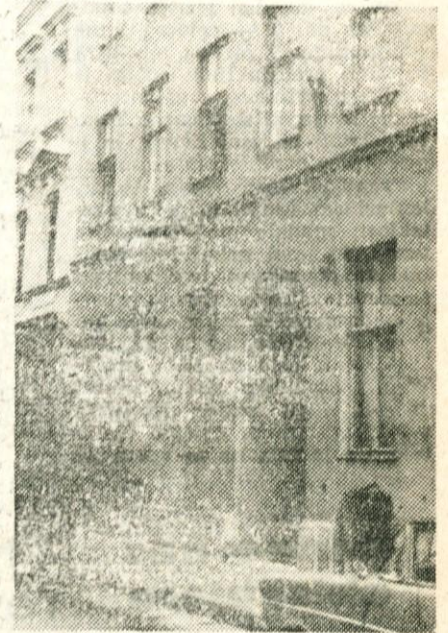
Za rešitev tega perečega problema, s katerim smo vsem učencem našega šolskega okoliša zagotovili enake možnosti za šolanje, se vsem, ki so k temu prispevali svoj delež, zahvaljujemo tako člani delovne skupnosti osnovne šole JANKO KERSNIK Brdo, kakor tudi vaščani Zlatega polja in Češnjic.

Rajko Hafner

V Mengšu hitro raste poslopje otroškega vrtca, katerega posebno matere, ki so zaposlene, pa imajo majhne otroke, že nestrno čakajo, da bo sprejel pete oskrbovance. Ta vrtec bo v veliki meri rešil problem otroškega varstva v Mengšu in v Loki. Gradnjo financira sklad za otroško varstvo, ki je bil ustanovljen pred letom, precej sredstev pa so prispevale tudi mengerske gospodarske organizacije.

Ko so prosvetni delavci I. osnovne šole v Domžalah obiskali Dunaj in njegove znamenitosti, so si nekateri od njih ogledali tudi hišo v delavskem predmestju Dunaja, Ottakringu, kjer je preživel enajst let svojega plodovitega življenja naš največji pisatelj, Ivan Cankar. Zapis o tem obisku preberite na 5. strani. Na sliki je hiša na Lindauerstrasse 26 s spominsko ploščo, na kateri v nemščini piše, da je v njej stanoval in snoval slovenski pisatelj Ivan Cankar. Prav te dni mineva 50 let od njegove smrti.

Nova stanovanjska bloka med Ljubljansko in Kidričevo cesto v Domžalah sta dovršena in se prvi stanovalci že vse-ljujejo. Nad 40 družin bo tako dobilo sodobna stanovanj z moderno opremo in centralnim ogrevanjem.

Gasilci sprejeti pri predsedniku občine

V soboto dne 16. novembra je predsednik skupščine občine Domžale Jože Pogačnik sprejel gasilce — tekmovalce, ki so na zveznem tekmovanju v Titovem

Užicu dosegli odlične uspehe. Tako je pionirska desetina iz Radomelj dosegla prvo mesto v težji B skupini in postala državni prvak, mladinska in član-

ska desetina iz Mengša pa sta vsaka v svoji skupini dosegli 3. mesto, kar je spričo številne in močne konkurence iz vse države tudi velik uspeh. Naši gasilci so s tem uspehom častno zastopali ne samo našo občino, pač pa so dali lep prispevek tudi k uspehu in ugledu slovenske gasilske organizacije.

Razen predsednika skupščine so bili na sprejemu tudi predsednik občinske konference SZDL Ivo Sonc, predsednik občinskega sindikalnega sveta Milan Deisinger ter načelnik tajništva za notrajne zadeve Alfonz Avbelj. Občinsko gasilsko zvezo pa so zastopali predsednik Jernej Andrejka, poveljnik Vinko Tabjan, tajnik Anton Podpac, predsednik gasilskega sklada pri skupščini občine Domžale Sandi Pihtar, v imenu republiške gasilske zveze pa je povabilenec pozdravil Nace Vodnik.

Predsednik skupščine je čestital gasilcem za njihov uspeh in poudaril pomen gasilske organizacije zlasti v sedanjem času, ko se spričo poslabšanja mednarodnega položaja priprav-

ljamo na vseljudski odpor in obrambo. Poudaril je tudi potrebo, da bi v gasilske vrste pritegnili tudi čimveč žensk.

Predsednik občinske konference SZDL Ivo Sonc je v svojem nagovoru ugotavljal, da smo se iz gasilcev često norčevali, ali jih primerjali s tistim, ki smo ga hoteli osmešiti in ožigosati za nedelavnost in primitivnost. Resnica pa je danes takšna, da lahko dajemo gasilce za vzgled požrtvovalnosti, delavnosti in dobre organiziranosti marsikateri drugi družbenopolitični, športni ali drugi organizaciji.

Srečanje gasilcev s predsednikom in predstavniki družbenopolitičnih organizacij je bilo pristrčno in tovariško, zlasti še potem, ko se je pionir iz Radomlja z lepim nastopom in nagovorom zahvalil predsedniku za sprejem in mu izročil šopek nagelinov in ko se je predsednik občinske gasilske zveze tov. Andrejka predsedniku skupščine zahvalil za sodelovanje in razumevanje, ki ga kaže do gasilcev občinska skupščina.

J. Kosmač

S posvetovanja članov sindikata prosvetnih delavcev občine Domžale

Na pobudo občinskega sindikalnega sveta in koordinacijskega odbora sindikalnih podružnic prosvetnih delavcev občine Domžale je bil 23. 11. 1968 sklican posvet oziroma zborovanje vseh prosvetnih delavcev naše občine.

Posvetovanje je bilo v na novo zgrajeni hali komunalnega centra Domžale, udeležilo pa se ga je okoli 170 prosvetnih delavcev vseh šol.

V svoji sredi je zbor pozdravil povabljenе predstavnike družbenih in političnih organizacij ter člane skupščine občine Domžale, med njimi Jožeta Pogačnika, predsednika SO Domžale, Slavka Grčarja, tajnika republiškega odbora ZSJ, Cene Matičiča, republiškega poslanca, dr. Mira Stiplovskega, republiškega poslanca kulturno-prosvetnega zbora in Petra Primožiča, načelnika oddelka za splošne zadeve in družbene službe.

V uvodnih besedah je dr. Miro Stiplovske orisal zgodovinski pomen 29. novembra za narode Jugoslavije ter sedanje politično stanje v svetu. Za njim so se zvrstili diskutanti in poročevalci o materialnih problemih šolstva in prosvetnih delavcev v občini.

Iz besed tovariša Grčarja je razvidno, da je nastopil skrajni čas, da se šolstvo in v zvezi s tem tudi materialno stanje (investicije, učni pripomočki, OD) dokončno sanira.

Prav tako je poudaril velike anomalije v osebnih dohodkih

v primerjavi z gospodarstvom. Tako npr. je razpon v škodo prosvetnih delavcev od 15 do 30 %.

Ob koncu je tov. Grčar poudaril, da je potrebno sedanji zakon o šolstvu dokončno dopolniti in ga prilagoditi sedanjim razmeram, to je doseči stalnost financiranja šolstva, neodvisnost od občinskega proračuna, programiranje dela in ublažitev neenakosti materialnega stanja po občinah. Sredstva za materialne stroške naj ustrezajo normalnemu delovanju in potrebam, prav tako pa naj bodo usklajeni tudi OD. Prav tako je potrebno, da se posvetimo bolj samoupravljanju ne kot deklaraciji, temveč kot socialnemu odnosu med ljudmi, kot metodi, kot eni osnovnih karakteristik humanega življenja.

Jernej Lenič, predsednik IO temeljne izobraževalne skupnosti, je nakazal prizadevanja TIS, da bi v naslednjem kole-darskem letu uspeli z delno izravnano materialnih stroškov šol in OD prosvetnih delavcev, z drugimi službami, prav tako pa tudi prizadevanje RIS (republiške izobraževalne skupnosti) za čimprejšnjo sanacijo šolstva. Iz statističnih podatkov je razvidno, da so republiška odstopanja po izobrazbi ustreznih kategorij (indeks 100 za osnovno šolstvo) 40 do 50 % (primerjava za Maribor) na škodo prosvetnih delavcev. Izobrazbena struktura pa je za zasedbo de-

Predsednik občinske skupščine, Jože Pogačnik čestita mladim gasilcem za dosežene uspehe v letu 1968

lovnega mesta ena od osnovnih dejavnikov prav v šolstvu.

Za materialne stroške predvideva TIS 15% od celotnih sredstev za leto 1969. To bo seveda precej več kakor vrsto let doslej, vendar pa nam je jasno tudi to, da smo prišli pri vzdrževanju naših šol v kritično stanje in ne moremo več tako naprej. Prav tako je večina šol zelo slabo založena z učili in modernimi učnimi pripomočki, kar gotovo negativno vpliva na kvaliteto pouka in vzgoje. Vseh težav pa ne bomo niti začeli reševati, če bomo šolam odmerjali sredstva v okviru proračuna. Vzgojno-izobraževalno delo teče namreč po zakonitih predpisih na podlagi delovnih programov. To delo je treba ovrednotiti in mu določiti ceno, te pa ne moremo določiti z administrativnim proračunskim določanjem. Cena vzgojno-izobraževalnega dela mora biti in je lahko postavljena le na osnovi družbenega dogovora, kjer morajo imeti svoje mesto in pravice tudi prosvetni delavci.

V razpravi tov. Bavdka, ravnatelja osnovne šole Stražišče pri Kranju, smo ugotovili nekaj dejstev, ki govorijo v prid 5-dnevnega delovnega tedna v

šolah, kakor tudi slabe strani, prav tako pa so se prisotni seznanili z novim osnutkom nekaterih določil in sprememb zakona o osnovni šoli, med drugimi tudi s ponovno uvedbo popravnih izpitov na višji stopnji. V ta namep je bila določena komisija, ki naj bi dala svoje predloge in stališča k predlaganim spremembam.

Ob koncu posvetovanja je zbor sprejel predložene zaključke in sklepe, s katerimi je podprl zahtevo TIS Domžale za sanacijo materialnega položaja šolstva občine in za izenačenje osebnih prejemkov delavcev v prosvetni službi s prejemki v drugih panogah našega gospodarstva, strinjal pa se je tudi s predlogom republiškega odbora sindikata družbenih dejavnosti, da se določijo enotna merila za nagrajevanje za vso republiko in podprl tudi njegov konkretni predlog.

Da je posvetovanje dobro uspelo in delalo v prijetnem vzdušju, gre zahvala predvsem predsedniku ObSS Domžale ter tovarišicam in tovarišem, ki so s svojimi razpravami prispevali k osvetlitvi obravnavanih problemov.

A. Jamnik

Nogometaši Domžal na prvem mestu

(Ob koncu jesenskega dela prvenstva)

V zadnjem kolu jesenskega dela prvenstva so bili doseženi v ljubljanski nogometni ligi naslednji rezultati:

na Rakeku — Rakek : Dob 7 : 0
v Domžalah — Domžale : Mirna 7 : 0

v Novem mestu — Elan : Induplati 5 : 0

na Vrhniki — Usnjari : Medvode 0 : 0

v Borovnici — Borovnica : Bela Krajina 2 : 4

v Jevnici — Enotnost : Odred 0 : 3 (brez borbe)

Tekmovanje je potekalo relativno mirno, z izjemo dveh prekinjenih tekem (ena izmed njih je bila

Ihan : Dob), ki bodo odigrane pred začetkom spomladanskega dela prvenstva. V zadnjem kolu presenečata visoka poraza Doba in Induplati na igrišču na Rakeku in v Novem mestu.

Lestvica:

1. Domžale	12	11	0	1	11:8	22
2. Bela Krajina	12	7	4	1	33:17	18
3. Elan	12	8	1	3	33:16	17
4. Usnjari	11	7	3	1	26:13	17
5. Medvode	12	7	2	3	36:17	16
6. Odred	12	5	3	4	20:18	13
7. Induplati	11	4	2	5	24:29	10

Ihan je na 11., Dob pa na 12. mestu. Tekmovalo je 13 moštev.

M. B.

Srečno in uspešno novo leto 1969 vam želijo:

VARŠEK JUSTINA
ključavničarstvo
DOMŽALE, TABORSKA 25

VERBIČ PETER
avtoelektričarstvo
SREDNJE JARŠE 22

Koželj Aleksandra
predelava zdravilnih zelišč
DOB 39

MAJHENIČ VILJEM
fotografiranje
DOMŽALE, KAMNIŠKA 1

MRČUN JANEZ
strojno ključavničarstvo
RADOMLJE, 13

OKRŠLAR MARIJA
izdelovanje usnjene
galanterije
DOMŽALE, CERKVENA 11

OKRŠLAR VINKO
izdelovanje usnjene
galanterije
DOMŽALE, RADIO CESTA 6

OREHEK NUŠA
tkalstvo
DOMŽALE, Ljubljanska 108

PEVEC DRAGO
izoliranje
DOMŽALE, ROJE 4

PISKAR FRANC
žensko frizerstvo
DOMŽALE, CESTA TALCEV

REPANŠEK IVAN
izdelovanje sodavic in drugih
brezalkoholnih pijač
DOMŽALE, KAMNIŠKA 2

RODE DAVORIN
izdelovanje papirne konfekcije
TURNŠE 9 — DOB

JANUŠ VINKO
gostilna
DOMŽALE, Ljubljanska cesta

JUVAN MIRKO
gostilna
DOMŽALE, Ljubljanska 124

KOVAČ STANE
gostilna
DOMŽALE, Ljubljanska 112

KRALJ FRANC
gostilna
DOMŽALE, PRELOG 1

MIKLAVČIČ ANICA
gostilna
DOMŽALE, Kolodvorska 3

REPOVŽ IVANKA
gostilna
DOMŽALE, Ljubljanska 92

VIDALI FRANC
galvanizerstvo
DOMŽALE, Ljubljanska cesta

VIDMAR FRANC
izdelovanje čistilnih sredstev
DOMŽALE, PODREČJE 30

VOLČINI PAVEL
vozno ličarstvo
DOMŽALE, STRANSKA 7

VREČAR ANA
mizarstvo
DOMŽALE, Kolodvorska 11

VRENJAK JOŽE
knjigovezništvo in kartonaža
VIR 1

ZAJC IVAN
avtokleparstvo
VIR, SARANOVIČEVA

Srečno in uspešno novo leto 1969 vam želijo:

<p>ALIČ FRANC izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in umetnih smol VIR, ŠARANOVIČEVA</p>	<p>ALIČ MARJAN pekarija VIR, ŠARANOVIČEVA</p>	<p>Bardorfer Božena izdelovanje rolet MENGEŠ, BLEJČEVA 25</p>
<p>BATTELINO LOJZE pečarstvo MENGEŠ, BLEJČEVA 6</p>	<p>BREZNIK ANDREJ vozno ličarstvo in ličanje drugih kovinskih predmetov DOB 25</p>	<p>BROJAN FRANC inštalater za vodovod, plinsko napeljavo in kanalizacijo DOMŽALE, TABOR 14</p>
<p>CERAR RUDI urarstvo DOMŽALE, Ljubljanska 102</p>	<p>CETINSKI JAKOB rezanje stekla DOMŽALE, Ljubljanska cesta</p>	<p>DEBEVC IVAN moško krojaštvo MENGEŠ, KIDRIČEVA 30</p>
<p>JUHANT JANEZ kovaštvo SPODNJE JARŠE 15</p>	<p>KAPLJA FRANC izdelovanje drobnih predmetov iz tekstila in polivinila RADOMLJE 50</p>	<p>KOKALJ STANKO vozno ličarstvo DOMŽALE, SAVSKA CESTA</p>
<p>KOLIČ ŠTEFKA pranje in likanje perila DOMŽALE, Kolodvorska ulica</p>	<p>KONČAN FRANC ključavničarstvo DOMŽALE, CERKVENA 7</p>	<p>KOŠIR VIDO inštalater za vodovod, plinsko napeljavo in kanalizacijo DOMŽALE, Ljubljanska 111</p>
<p>KOTNIK FRANC avtomehanika DOMŽALE, Ljubljanska 111</p>	<p>Solnikar Marjan mizarstvo VIR, COJZOVA 22</p>	<p>SMRKOLJ FRANC avtokleparstvo DOMŽALE, OBRJNIŠKA 16</p>
<p>SRŠEN JOŽE soboslikarstvo in pleskarstvo DOMŽALE, PREŠERNOVA 10</p>	<p>ŠRAJ MARTIN kovinsko pasarstvo RADOMLJE 35</p>	<p>ŠTEFE MATEVŽ avto-mehanika TRZIN 77</p>
<p>ŠUBELJ STANR avto-mehanika DOMŽALE, OBRJNIŠKA</p>	<p>TEKAVC JOŽE zidarstvo in fasadarstvo RAFOLČE 26 — LUKOVICA</p>	<p>TROJANŠEK VINKO elektro inštalaterstvo DOMŽALE, Ljubljanska 46</p>

*Srečno in uspešno
novo leto 1969 vam želijo:*

Občinska skupščina Domžale
Občinski komite ZK Domžale
Občinska konferenca SZDL Domžale
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB
Krajevna skupnost Domžale
in vse množične organizacije in društva.

GRADBENO PODJETJE LITIJA

izvršuje vsa gradbena dela in se priporoča

ZIVILISKI KOMBINAT

ŽITO, Ljubljana

delovna enota Domžale

Mlinostroj

tovarna mlinskih strojev
in opreme za živilsko industrijo

SEMESADIKA MENGEŠ

Oglejte si veliko izbiro naših gozdnih sadik

OBRTNO PODJETJE

TAMIZ Mengeš

se priporoča.

**Avtoservis
Domžale**

nudi svoje priznane kvalitete
usluge. Specialna delavnica za
avtomobile znamke Volkswa-
gen

TOVARNA GLASBIL IN UCIL **MELODIJA**
MENGEŠ

Kvalitetni glasbeni instrumenti in šolska učila.

**Drogerija
v
Domžalah**

ima veliko izbiro kozmetičnega blaga,
foto materiala,
ur, zlatnine
in drugih daril
za vse priložnosti

Gradbeno podjetje
OBNOVA, Ljubljana

obrat DOMŽALE,
izvršuje gradbena dela vseh vrst

OLJARNA, Domžale

kot delovna enota kombinata Servo Mihalj, Zrcnjanin

Zavarovalnica SAVA

POSLOVNA ENOTA MENGEŠ
se priporoča

KOLEKTIV PODJETJA
VODOVOD, Domžale

želi vsem svojim sodelavcem
srečno in uspešno novo leto 1969

SLOVENIJA-LES
LJUBLJANA,

lesna in pohištvena industrija Radomlje,
vam nudi v maloprodaji
po znižanih cenah razne stole,
fotelje, vzorce
in stilno pohištvo.

Razprodaja je vsak dan od 8. do 14. ure in sicer do
28. 12. 1968.

TOVARNA FILCA
MENGEŠ

Priznana je kvaliteta naših izdelkov.

Agrokombinat EMONA
LJUBLJANA

z obrati:

Poljedelstvo Mengeš, Prašičereja Ihan,
Gozdarstvo Mengeš

Srečno in uspešno novo leto 1969 vam želijo:

**Tovarna kovčkov
in usnjenih izdelkov**

DOMŽALE

Kovčki,
damske torbice,
rokavice.

Obiščite našo trgovino
v Domžalah

**Tovarna
sanitetnega
materiala**

VIR PRI DOMŽALAH

Uporabljajte naše prvovrstne
izdelke.

Papirnica Količevo

tovarna kartona,
papirja
in lepenke.

Induplati

JARŠE

želi vsem znancem in poslov-
nim sodelavcem srečno novo
leto.

Združena kemična industrija

DOMŽALE

izdeluje vse vrste kvalitetnih
lakov in oljnih barv, minij,
glajenko, svinčeno belilo, svin-
čene in cinkove kromove pig-
mente in različna pomožna
sredstva

Universale

DOMŽALE

tovarna konfekcije
in klobukov

Obiščite našo prodajalno
konfekcije
v Domžalah

Termit

DOMŽALE

z obratom v Moravčah
in Ihanu

Trgovsko podjetje

Napredek

DOMŽALE

Največja izbira in solidne ce-
ne. Obiščite našo veleblagov-
nico in restavracijo.

Trgovsko podjetje
s tehničnim materialom
Jugotehnika

Ljubljana

poslovalnica

Radiocenter

DOMŽALE

Ljubljanska 92

Slovenija-avto

poslovalnica
DOMŽALE

Nadomestni deli
za avtomobile
in dvokolesa

**Stanovanjsko
podjetje
Domžale**

Poslužujte se naših uslug

**TEHNIŠKA SREDNJA
USNJARSKO
GALANTERIJSKA ŠOLA**

Proizvaja kvalitetna goveja usnja

CESTNO PODJETJE DOMŽALE

gradi in vzdržuje ceste, opravlja
prevoze in dobavlja vse vrste peska
in gramoza

Trak

tovarna pozamentarije
MENGEŠ
se priporoča.

CERAR ALOJZ

gostilna

MORAVČE 16

JANEŽIČ VIDA

gostilna

PŠATA 31

BENKOVIČ STANE

DOB 52

želi vsem šoferjem srečno
vožnjo in se priporoča!

Vlagajte svoje prihranke pri Komunalni banki in hranilnici v Domžalah

LEK

Tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov LEK Liubliana, Celovška cesta 135 s svojim obratom v Mengšu, želi vsem sodelavcem in poslovnim prijateljem v novem letu 1969 veliko zadovoljstva in poslovnih uspehov ter uspešnega sodelovanja v obojestransko korist. Potrošnikom priporoča svoje priznane farmacevtske preparate in kozmetična sredstva. Vaše zaupanje nam je vzpodbuda za naša nadaljnja prizadevanja

